

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA STAVEBNÍ

FACULTY OF CIVIL ENGINEERING

ÚSTAV STAVEBNÍ EKONOMIKY A ŘÍZENÍ

INSTITUTE OF STRUCTURAL ECONOMICS AND MANAGEMENT

VLIV FINANČNÍHO ŘÍZENÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU NA HOSPODAŘENÍ STAVEBNÍCH PODNIKŮ

THE IMPACT OF FINANCIAL MANAGEMENT OF FIXED ASSETS ON THE ECONOMY OF
CONSTRUCTION COMPANIES

TEZE DISERTAČNÍ PRÁCE

DOCTORAL THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Ing. Jiří Kusák

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. Eva Vítková, Ph.D.

BRNO 2022

Klíčová slova

finanční řízení, dlouhodobý majetek, stavební podniky, základní finanční pravidla, finanční analýza, vertikální a horizontální metoda, způsoby financování

Keywords

Financial Management, Fixed Assets, Construction Companies, Basic Financial Rules, Financial Analysis, Vertical and Horizontal Methods, Methods of Financing

Bibliografická citace VŠKP

Ing. Jirí Kusák *Vliv finančního řízení dlouhodobého majetku na hospodaření stavebních podniků*. Brno, 2022. 116 s., 50 s. příloh. Disertační práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta stavební, Ústav stavební ekonomiky a řízení. Vedoucí práce Ing. Eva Vítková, Ph.D.

OBSAH

1	Úvod	5
2	Výzkumná otázka a cíle práce	6
3	Rešerše	7
3.1	Finanční řízení	7
3.1.1	Finanční ukazatele.....	11
3.2	Ministerstvo průmyslu a obchodu.....	14
3.2.1	Finanční analýza.....	15
3.2.2	Účetní závěrka.....	17
3.3	Popis dlouhodobého majetku.....	19
3.4	Kategorie stavebních podniků.....	21
3.4.1	Stavební podniky.....	21
3.4.2	Vývoj kategorií podniků dle Ministerstva průmyslu a obchodu.....	23
3.5	Specifika Jihomoravského kraje	27
4	Metodologie výzkumu	29
5	Návrh metodického postupu	31
5.1	Sběr dat a rozřídění do jednotlivých kategorií velikostí stavebních podniků (příprava pro finanční analýzu).....	31
5.2	Provedení analýzy základních finančních pravidel.....	31
5.3	Provedení dotazníkového šetření v rámci správního a režijního dlouhodobého hmotného majetku.....	32
5.4	Identifikování a nastavení parametrů jednotlivých způsobů financování dlouhodobého hmotného majetku.....	33
5.5	Simulace různých způsobů financování DHM	33
5.6	Dopad různých způsobů financování DHM na výsledek hospodaření a prokázání stejného či různorodého dopadu různých způsobů financování DHM na výsledek hospodaření.....	34
5.7	Doplnění dotazníkového šetření resp. řízeného rozhovoru a potvrzení správnosti výstupů z dotazníkového šetření.....	34
5.8	Odůvodnění vzorku pěti firem v každé kategorii stavebních podniků včetně uvažovaného období 2009-2017	34
6	Případová studie	35
6.1	Výběr stavebních podniků	35

6.2	Účetní výkazy stavebních podniků	36
6.3	Rozdělení stavebních podniků	36
6.4	Přepis aktiv a pasiv z účetních výkazů	37
6.5	Vytvoření zjednodušené struktury rozvahy	37
6.6	Finanční analýza	38
6.7	Stanovení tvrzení na základě výsledků finanční analýzy	40
6.8	Dotazníkové šetření, resp. řízený rozhovor	41
6.9	Výpočet průměrné hodnoty položky DHM odepisovatelného	43
6.9.1	Závěrečné porovnání a stanovení nejvýhodnějšího způsobu financování ...	45
6.9.2	Doplnění dotazníkového šetření a potvrzení správnosti výstupů z dotazníkového šetření	48
6.9.3	Odůvodnění vzorku pěti firem v každé kategorii stavebních podniků včetně uvažovaného období 2009-2017	49
7	Závěr	52
7.1	Přínos pro vědní obor	54
7.2	Přínos pro praxi	54
7.3	Možné pokračování výzkumu	54
7.4	Metodický postup	54
8	Použité zdroje	55
9	Seznam použitých zkratk	61
10	Seznam použitých obrázků	62
11	Seznam použitých tabulek	62
12	Curriculum Vitae	63
13	Seznam publikací a aktivit	64
14	Abstrakt	65

1 Úvod

Za posledních 13 let prošlo stavebnictví jak krizemi, tak obdobími blahobytu, tzn. obdobími bohatými na tržby ve stavebních společnostech. V roce 2007 propukla ve světě ekonomická krize, kterou odstartovala tzv. Americká hypoteční krize. V letech 2007 až 2010 byly v České republice pozastaveny investice, čímž nastal velký úbytek stavební produkce a stavební zakázky byly taktéž tendrovány za špatné ceny – předpokládaná hodnota stavebních zakázek byla v průměru o 20 % nižší, než jsou náklady na provedení těchto zakázek. Jelikož krize ve stavebnictví udeří téměř vždy se zpožděním, v Česku udeřila až o rok později, v roce 2008. Tyto hlavní příčiny měly za následek velký pokles stavební produkce a negativní vývoj tržeb stavebních podniků v největší míře od roku 2008 až do roku 2013. Od roku 2013 do cca poloviny roku 2020 naopak stavebnictví rostlo co do vývoje tržeb stavebních podniků a další vývoj lze jen stěží predikovat kvůli nepříznivé celosvětové situaci covid-19, která naplno propukla začátkem roku 2020.¹

Z výše uvedeného plyne, že pro každou společnost, a to nejen provozující činnost ve stavebnictví, je důležité provádění neustálých vnitřních i vnějších analýz. Vnitřní analýzy společnosti se týkají především sledování peněžních toků, sledování vývoje tržeb, nákladů a samotných finančních ukazatelů, aby podnik v daný okamžik mohl přiměřeně reagovat na trh. Vnější faktory, které jsou dány nejen tržním prostředím, ale také konkurenčním, je také nutné mapovat. Tedy tak, aby bylo zřejmé, jak je daný podnik uveden nebo jako zaujímá pozici na trhu, mezi konkurenty.

U stavebních podniků je tedy důležité sledovat nejenom jejich ziskovost, ale také likviditu (peněžní prostředky). Na obě položky má velký vliv finanční řízení stavebního podniku. Proto se **disertační práce zabývá vlivem finančního řízení dlouhodobého majetku na hospodaření stavebních podniků**, a jelikož existují různé kategorie stavebních podniků, které pracují s různou výší majetku (aktiv) a finančních zdrojů (pasiv), nákladů, výnosů a výsledku hospodaření, tak disertační práce zkoumá jednotlivé kategorie stavebních podniků (malé podniky, střední a velké). Výzkum se proto zaměřil nejprve na nastavení metodického postupu pro stanovení vlivu finančního řízení dlouhodobého majetku na výsledek hospodaření a poté se zaměřil v případové studii na otázku, zda vliv finančního řízení dlouhodobého majetku na hospodaření stavebních podniků je u jednotlivých kategorií stavebních podniků stejný nebo různorodý.

---

¹ Vývoj stavebnictví zmapován Českým statistickým úřadem (ČSÚ). <https://www.czso.cz/>

2 Výzkumná otázka a cíle práce

Výzkumná otázka:

Má způsob financování, resp. finanční řízení dlouhodobého majetku u jednotlivých kategorií velikostí stavebních podniků stejný dopad na výsledek hospodaření? Pokud ne, o jaký dopad se jedná?

Cíl práce:

Cílem disertační práce je nastavení metodického postupu pro stanovení vlivu finančního řízení dlouhodobého majetku na výsledek hospodaření stavebních podniků. Druhým cílem disertační práce je prokázat na případové studii stejnorodost či různorodost dopadů na hospodářský výsledek vlivem finančního řízení dlouhodobého majetku u jednotlivých velikostních kategorií stanovených dle zákona o účetnictví vybraných stavebních podniků. Aby tohoto cíle mohlo být dosaženo, je zapotřebí provést sběr dat z účetních výkazů jednotlivých kategorií velikostí stavebních podniků, zanalyzovat jejich finanční řízení, kde je analýza zpracována na základě základních finančních pravidel a pomocí simulace různých způsobů financování dlouhodobého hmotného majetku u jednotlivých kategorií velikostí stavebních podniků poukázat na stejný či různý dopad na výsledek hospodaření vlivem finančního řízení dlouhodobého hmotného majetku u jednotlivých kategorií velikostí stavebních podniků.

3 Rešerše

3.1 Finanční řízení

Finanční řízení podniků, a nejen stavebních, patří mezi důležitá strategická řízení z hlediska řízení celého hospodářského vývoje daného podniku. Financování se nejen projevuje na zadluženosti vybrané společnosti a likviditě, ale také na zajištění rentability, tedy ziskovosti. Pro každý životaschopný podnik je důležité vytvářet kladný hospodářský výsledek. Toho lze dosáhnout s rozdílnými finančními zdroji. Finanční zdroje můžeme rozdělit následovně:

a) Vlastní zdroje financování

Do vlastních zdrojů financování patří především vlastní kapitál (nejdůležitější), *který má firma dlouhodobě k dispozici*. [1, s. 315]

Vlastní kapitál tvoří:

- *základní kapitál,*
- *kapitálové fondy,*
- *rezervní fond a ostatní fondy ze zisku,*
- *nerozdělený výsledek hospodaření minulých let,*
- *hospodářský výsledek běžného účetního období*. [1, s. 316]

V rámci financování dlouhodobého majetku vlastními zdroji vstupují do finančního řízení, resp. do nákladů **odpisy**.

b) Cizí zdroje financování

*Cizí zdroje financování představují finanční zdroje, které firma získala od jiných právnických nebo fyzických osob formou půjček. Obvykle za ně firma platí zápůjční cenu ve formě úroku. Cizími zdroji firma disponuje po určité době, pak je musí splatit. Podle doby, na kterou má firma tyto zdroje k dispozici, rozlišujeme **dlouhodobé a krátkodobé cizí zdroje financování**. Splatnost dlouhodobých zdrojů financování je kratší než jeden rok. Mezi cizí zdroje financování patří:*

- *rezervy,*
- *dlouhodobé závazky,*

- *krátkodobé závazky,*
- *bankovní úvěry a výpomoci. [1, s. 316]*

Mezi způsoby financování dlouhodobého majetku, z pohledu cizích zdrojů, patří především:

- úvěr,
- leasing (finanční leasing, operativní leasing, zpětný leasing),

V rámci financování dlouhodobého majetku cizími zdroji vstupují do finančního řízení, resp. do nákladů následující položky:

- financování úvěrem = do nákladů vstupuje odpis majetku a úrok z úvěru,
- financování finančním leasingem = do nákladů vstupují měsíční splátky a pořizovaný majetek vstoupí do majetku firmy až po skončení finančního leasingu.
- financování operativním leasingem = do nákladů vstupují měsíční splátky jako nájem a majetek se nikdy nestává majetkem firmy. U operativního leasingu se každý měsíc fakturuje nájem včetně příslušných služeb.

Využívání cizích zdrojů je pro firmu ekonomicky výhodné pouze za předpokladu, že výnos, který je ve firmě dosahován jejich využitím, je vyšší než úrok, který musí firma za ně zaplatit. V tom případě zůstává výnos dosažený pomocí cizího kapitálu vlastníkům firmy a zvyšuje výnosnost (rentabilitu) vlastního kapitálu.

Současně si musíme uvědomovat rizika používání cizích zdrojů, která spočívají zejména v nutnosti splácet tyto zdroje a jejich cenu ve smluvně určených termínech. Pokud by firma neměla prostředky k uhrazení smluvních plateb, hrozí ji legislativní postih, v konečném důsledku úpadek (bankrot). [1, s. 316]

Obecně existuje definice, že cizí zdroje financování jsou levnější než vlastní finanční zdroje. [1, s. 318]

Geruzel-Dudzinska (2016) ve svém článku popisuje důležitost role malých a středních podniků v ekonomice a podílení se na HDP v Polsku. Jednou z hlavních překážek rozvoje těchto podniků je nedostatek vlastního kapitálu a potíže se získáváním externích zdrojů financování. Nejde jen o nedostatek finančních prostředků na financování běžného provozu, ale také především o nedostatek investic do dlouhodobého majetku. Její výzkum

si klade za cíl představit dostupné zdroje financování dlouhodobého majetku pro malé a střední podniky a zhodnocení jejich využití těmito společnostmi. [2]

Základní pravidla financování

Zlaté pravidlo vyrovnání rizika

Srpová a Řehoř et al. (2010) ve své knize určují jedno ze základních pravidel financování, které říká, že poměr vlastních a cizích zdrojů financování by měl být 1:1. *Postupem času byl uvedený poměr modifikován na pravidla 1:2, resp. 1:3, které realističtěji odrážejí poměr mezi vlastními a cizími zdroji financování.* [1, s. 319]

Zlaté bilanční pravidlo

Dalším základním pravidlem financování je pravidlo, které se váže k času a taktéž ho ve své knize popisuje Srpová a Řehoř et. al. (2010) jako jedno ze základních pravidel. *Základním předpokladem zachování platební schopnosti firmy je časový soulad zdrojů a jejich použití. Toto pravidlo nazýváme základní pravidlo financování a říká, že dlouhodobý majetek nemůže být financován krátkodobými zdroji,* resp. dlouhodobý majetek má být kryt dlouhodobými zdroji. [1, s. 317]

Zlaté pari pravidlo

Kislingerová (2007) ve své knize definuje tzv. zlaté pari pravidlo. Toto jednoduché pravidlo financování říká, že dlouhodobý majetek má být krytý vlastním kapitálem. [3]

Základní pravidlo financování (Zlaté bilanční pravidlo) taky přehledně zobrazuje následující obrázek.

Aktiva (majetek)		Pasiva (zdroje financování majetku)	
dlouhodobý majetek		dlouhodobé zdroje financování (kapitál)	vlastní kapitál
Oběžná aktiva	Trvalá a dlouhodobá složka oběžných aktiv		cizí zdroje financování
	Pohyblivá (sezonní) složka oběžných aktiv	Cizí krátkodobé zdroje financování	

Obrázek 3-1 – Základní pravidlo financování majetku firmy [Zdroj: [1], str. 318]

Biliavska a Mizunska a Yurii (2019) hodnotili skutečný finanční stav dvou společností, identifikovali možné způsoby, jak zlepšit správu stávajících aktiv těchto dvou společností, a byl analyzován soulad podniků se zlatým pravidlem financování. [4]

Ve druhém řešeném článku Biliavska a Mizunska a Kovalchuk (2019) hodnotili likviditu dvou organizací a posuzovali základní problémy nestabilního finančního stavu obou organizací stanoveného pomocí vypočítaných koeficientů a navržených kroků ke stabilizaci situace. [5]

Viszlai (2015) v příspěvku analyzoval strukturu aktiv a kapitálovou strukturu v různých lesnických společnostech a hledal rozdíly mezi modelovou situací a reálnými podmínkami. Pro hodnocení a analýzu aktiv a kapitálové struktury použil tři základní finanční pravidla – zlaté pravidlo financování (zlaté bilanční pravidlo), aktuální poměr a pravidlo jedna ku jedné (zlaté pravidlo vyrovnání rizika). [6]

Isik a Meric (2009) ve svém příspěvku zpochybnili tvrzení, že zlaté pravidlo půjček ve veřejném sektoru je v souladu s principem inter temporální alokační účinnosti. [7]

Groneck (2010) srovnával růst a účinky na blahobyt různých rozpočtových pravidel v rámci modelu endogenního růstu s produktivním veřejným kapitálem, užitek zvyšující veřejnou spotřebu a veřejný dluh. Zjistil, že zavedení režimu fixního deficitu nemá vliv na dlouhodobou míru růstu ve srovnání s vyrovnaným rozpočtem, zatímco stanovení zlatého pravidla má za následek vyšší růst. [8]

Konečný (2013) v příspěvku zjišťoval, zda jsou (nebo nejsou) respektována zlatá pravidla financování v závislosti na finanční strategii v dílčích fázích životního cyklu podniku. [9]

Dostálová (2015) ve své diplomové práci analyzuje podniky a zjišťuje, zda dané podniky splňují zlatá pravidla financování. Na základě jejího zjištění konstatuje, že zlatá pravidla financování jsou nejlépe respektována velkou společností a že zlaté pravidlo vyrovnání rizika není akceptováno a dodržováno u žádné z analyzovaných společností. Ve skupině malých, středních a velkých podniků má vždy jednu firmu. Dále práce hodnotí výkonnost podniků a zjišťuje otázku aktivity a rentability při dodržování či nedodržování zlatých pravidel financování. Přišla ke zjištění, že při respektování zlatých pravidel si velká společnost vede nejlépe (střední společnost, která splňuje pravidla částečně, má větší výkyvy v ziskovosti/ztrátovosti). [10]

Fedorková (2018) se v první části svého článku zabývá úpadkem firmy v důsledku nedostatečné výkonnosti v souvislosti s její finanční nestabilitou. Zaměřuje se na novou právní definici úpadku společnosti a hrozícího úpadku společnosti i na Slovensku. Ve druhé části článku vysvětluje metodiku práce a použité metody výzkumu na vybraném vzorku podniků. Aplikační část článku obsahuje statistiku testování poklesů u vybraného vzorku podniků, kde jako metodu indikace poklesu ve vzorku podniků používá finanční analýzu. Testuje zde především zlaté bilanční pravidlo financování s likviditou a zadlužeností jako hlavními finančními ukazateli poklesu firmy. Ve výsledku v diskuzi přichází k charakteristice příčin úpadku podniku a na závěr stanovuje doporučení pro ekonomickou praxi v oblasti finančního zdraví podniku. [11]

3.1.1 Finanční ukazatele

Ministerstvo průmyslu a obchodu vydává kvartálně, pololetně i ročně statistiku finančních ukazatelů za jednotlivá odvětví. Finanční ukazatele se týkají nejenom procentního podílu dlouhodobého majetku na celkových aktivech, cizích zdrojů financování na celkových pasivech, a dalších ukazatelích v rámci vertikálních rozborů účetních výkazů, ale i poměrové ukazatele, jako je likvidita všech tří stupňů, rentabilita vlastního kapitálu, zadluženost a další.

V těchto statistických šetřeních jsou výše zmíněné ukazatele vedeny dle odvětví. Tzn., že nejbližší našemu výzkumu je stavebnictví, které je dále členěno v této statistice na výstavbu budov, inženýrské stavitelství a specializované stavební činnosti. Celkový počet vzorků za celou Českou republiku pro tuto statistiku se pohybuje ve výši 85 podniků [12, “MPO - Tabulky finanční analýzy – formát “.xlsx”]. Tato statistika však nereflektuje velikost podniku, viz podkapitola 4.1 Stavební podniky.

Výzkum byl z výše uvedených důvodů zaměřen na šetření vybraných finančních ukazatelů dle kategorií velikostí podniků. Tyto finanční ukazatele byly zjišťovány pomocí aritmetického průměru. Mezi vybrané finanční ukazatele byly vybrány především následující ukazatele:

- procentní zastoupení vlastního a cizího kapitálu (finančních zdrojů) v pasivech,
- procentní zastoupení dlouhodobého a oběžného majetku v aktivech,
- procentní zastoupení celkového dlouhodobého a krátkodobého cizího zdroje v pasivech,

- procentní zastoupení dlouhodobého zdroje vlastního (vlastního kapitálu) a dlouhodobého zdroje cizího z celkových dlouhodobých zdrojů v pasivech,
- výše dlouhodobého hmotného majetku odepisovatelného,
- výše výsledku hospodaření.

Tyto vybrané ukazatele potvrzují či vyvracejí základní finanční pravidla pro každou velikostní kategorii podniků podnikajících ve stavebnictví.

Pavlová a Kocmanová (2015) ve svém příspěvku představují model pro hodnocení efektivnosti výrobních podniků pomocí finančních a nefinančních ukazatelů ve vztahu k podnikové udržitelnosti. Výstupy příspěvku umožňují uživatelům identifikovat pozici konkrétní firmy a odhalit slabá místa v efektivitě firmy a mohou sloužit svým uživatelům jako podklad pro rozhodování a řízení výkonnosti. [13]

Gerschewski a Xiao (2015) ve svém článku zveřejnili studii zkoumající výkonnosti nových mezinárodních podniků v rámci novozélandských a australských firem. Jejich studie poukazuje na to, že je obecně důležitější finanční výkonnost než provozní výkonnost. [14]

Barros, Sousa a Nunes (2020) si kladou za cíl ve svém článku prostudovat používání klíčových ukazatelů výkonnosti (KPI) obchodními manažery v sektoru občanské výstavby v regionu, který zahrnuje osm okresů nacházejících se na severu Portugalska. Prostřednictvím přehledu literatury bylo možné shromáždit seznam dvaceti potenciálních KPI používaných v tomto sektoru. Následně byl aplikován dotazník na vzorek stavebních firem z tohoto regionu. Pomocí statistické analýzy výzkum umožnil identifikovat dvanáct nejpoužívanějších a nejdůležitějších KPI pro zkoumané společnosti. Výsledky naznačují, že vybrané společnosti využívají především tradiční finanční ukazatele, nicméně uznávají, že nefinanční ukazatele jako index zákaznické spokojenosti, spokojenost zaměstnanců a vzdělání zaměstnanců jsou pro jejich úspěch na trhu stále velmi důležitá. [15]

Zeng, Li a Chen (2020) ve svém článku analyzují účetní závěrky zemědělských skupin zabývajících se chovem zvířat, jelikož se s rychlým rozvojem čínské ekonomiky stal chov zvířat nepostradatelným odvětvím hospodářského rozvoje této země. Jejich článek se konkrétně zabývá finanční analýzou finančních výkazů skupiny Aonong za období 2014 až 2018, která působí na burze v Šanghaji. Analyzují zde finanční ukazatele, jako je

například dlouhodobý majetek, zásoby, nehmotný majetek a finanční majetek v celkových aktivech této skupiny, aj. [16]

Michalak (2017) si klade za cíl ve svém článku zjistit, které finanční ukazatele výkonnosti jsou odhaleny ve strategických výročních zprávách společností působících na Londýnské burze a zda mohou představovat relevantní zdroj informací pro hodnocení společnosti potenciálními i stálými investory. Výsledky jeho výzkumu naznačují, že výroční zpráva je potenciálně relevantním zdrojem informací. Nefinanční KPI uváděné v těchto zprávách jsou taktéž často hlavními ukazateli a mohou usnadnit investorům přípravu prognóz budoucích zisků a peněžních toků společností. Užitečnost těchto zpráv pro investory je však omezena odlišným formátem prezentovaných dat a poměrně velkou rozmanitostí ukazatelů, což ztěžuje jejich srovnání. [17]

Thomas, Wong a Zhang (2011) se ve svém článku zabývají včasným rozpoznáním platební neschopnosti stavebních společností. Pomocí finančních poměrových ukazatelů a metodologie modelování Altman Z score, je vyvinut model varování před platební neschopností stavebních dodavatelů na území Číny. Model odvozený z této studie má konzistentní předvídatelnost na základě tříletého časového úseku dat. Jejich model kombinuje sedm finančních ukazatelů, které pokrývají ziskovost, solventnost, a peněžní tok společnosti. [18]

3.2 Ministerstvo průmyslu a obchodu

Ministerstvo průmyslu a obchodu (www.mpo.cz) ve svých statistických šetřeních a analytických materiálech uvádí jen některé ukazatele, které lze použít pro zlatá pravidla financování. Jedná se o ukazatele, která posuzují „Zlaté pravidlo vyrovnání rizika“ a „Zlaté pari pravidlo“. Je nezbytné podotknout, že výsledné hodnoty **představují pouze odvětví stavebnictví**, výsledné hodnoty statistického šetření nijak nereflektují velikosti podniků. Ve sledovaných letech byly dle analýz Ministerstva průmyslu a obchodu roční procentuální poměry následující, viz tabulka 3-1 a 3-2.

Poměr vlastních a cizích zdrojů v odvětví stavebnictví.

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Vlastní zdroje (%)	35.20	37.31	38.56	40.96	40.68	40.53	40.12	45.30	45.49	44.23	45.51
Cizí zdroje (%)	63.14	60.91	59.65	57.34	36.32	31.75	58.33	53.02	53.09	54.39	53.14

Tabulka 3-1 – Poměr vlastních a cizích zdrojů v odvětví stavebnictví

[Zdroj: 12; zpracování vlastní]

Poměr dlouhodobého a oběžného majetku v odvětví stavebnictví.

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Dlouhodobý majetek (%)	27.93	30.44	32.17	29.93	33.04	33.61	34.37	33.78	33.71	32.78	37.15
Oběžný majetek (%)	71.21	68.93	67.09	69.12	66.17	65.80	65.08	65.74	65.71	66.75	62.20

Tabulka 3-2 – Poměr dlouhodobého a oběžného majetku v odvětví stavebnictví

[Zdroj: 12; zpracování vlastní]

3.2.1 Finanční analýza

Pomocí finanční analýzy zkoumáme vývoj podniku nebo projektu (pokud má projekt své samostatné účetnictví a na něj navázané potřebné účetní výkazy). Abychom mohli finanční analýzu daného podniku nebo projektu provést, musíme mít k dispozici účetní výkazy. Jedná se o rozvahu a výkaz zisku a ztráty (VZZ).

Maksymchuk, Baulina a Klyushin (2017) ve svém článku zkoumají procesy v činnosti stavebních firem, které se zabývají výstavbou průmyslových objektů, mostů a komunikací, a faktory ovlivňující hodnotu těchto procesů a finanční stabilitu organizace. Srovnávací analýza stavebních firem podle kritérií stability (finanční, ekonomická, organizační, inovační, investiční) byla provedena metodou analytické hierarchie. Byly vypracovány finanční modely studovaných stavebních firem a bylo provedeno prognózní hodnocení jejich účelnosti. [19]

Mbona a Yusheng (2019) ve svém článku analyzují finanční výkonnost tří čínských telekomunikačních gigantů. Stanovili celkem 18 finančních ukazatelů na základě analýzy finančních výkazů firem China Mobile, China Unicom a China Telecom. Na konci docházejí autoři článku k závěru, jak lze finanční výkonnost analyzovat pomocí 12 poměrových ukazatelů namísto nákladné analýzy příliš mnoha ukazatelů, jejichž interpretace může být složitá. Jejich studie pomáhá různým zúčastněným stranám, které se zajímají o finanční výkonnost každé společnosti tím, že jim poskytuje kratší způsob analýzy výkonnosti. [20]

Kovářová a Vítková (2019) ve svém článku resp. výzkumu sledují vliv vstupních veličin (např. tržby a náklady) na celkový rozvoj stavební společnosti. Tento vliv je zde sledován pomocí metody ekonomické přidané hodnoty EVA a kontrolovány byly již zmíněné tržby a náklady. U tržeb se jednalo o výnosy za vlastní výrobky a služby a u nákladů o náklady na materiál, energie a služby a ostatní náklady, které byly předmětem osobních nákladů. Řízení vstupních veličin autoři zpracovali pomocí analýzy citlivosti. Na základě analýzy čtyř stavebních firem lze dle článku odvodit, že v prvních dvou modelových situacích došlo k výraznému nárůstu ukazatele a je zde taktéž vidět, že 5% zvýšení tržeb mělo na všechny společnosti lepší dopad než 5% pokles nákladů (materiál, energie, služby). Výstupy článku lze využívat při řízení podniku pomocí manažerského účetnictví. [21]

Shaoul, Stafford a Stapleton (2006) se ve svém příspěvku zaměřují na navržení, realizaci, financování a provozování silnic zadaných britskou vládní agenturou pro dálnice a

placené silnice prostřednictvím systému stínového mytného. Provádějí finanční analýzu veřejně dostupných účetních výkazů od této agentury včetně finanční analýzy partnerů ze soukromého sektoru za prvních 6 let od zahájení třicetiletých programů. Bylo zde zjištěno, že veřejně dostupné finanční informace o těchto systémech jsou omezené a neprůhledné. Za 3 roky zaplatila vládní agentura více, než byly náklady na výstavbu a nebylo zde jasné, zda byly platby vyšší, než se očekávalo při uzavření smlouvy. Její partneři ze soukromého sektoru vykázali v roce 2002 návratnost kapitálu po zdanění ve výši 29 % a efektivní kapitálové náklady ve výši 11 %, což je dvojnásobek nákladů veřejných financí. Provozování prostřednictvím složité sítě subdodávek však vytváří dodatečné, nezveřejněné zdroje zisku pro jejich mateřské společnosti, které ztěžují stanovení celkových nákladů na využití soukromých financí tím, že poskytuje důkazy o nákladech, včetně nákladů na přenos rizik. [22]

Xidonas, Mavrotas a Psarras (2009) ve svém článku představují metodologii více kritérií pro podporu rozhodování týkající se výběru akcií na základě finanční analýzy. Klasifikační metoda „ELECTRE Tri“ se používá pro výběr atraktivních akcií prostřednictvím celkové podnikové výkonnosti příslušných firem. Důrazně zde byla zohledněna zásadní otázka, který se týká odvětvových/sectorových účetních zvláštností. K dispozici je také propracovaný přehled koherentních výzkumných studií. Nakonec autoři testovali validitu navržené metodiky prostřednictvím rozsáhlé aplikace na aténské burze cenných papírů. [23]

Musienko (2017) ve svém článku studuje stávající přístupy ke konstrukci modelů řízení podniku a jejím cílem je vyvinout ekonomicko-matematický model závislosti výnosů na ostatních položkách rozvahy s přihlédnutím k odvětvové příslušnosti. Na základě analýzy zde bylo zjištěno, že nejsprávnější je model závislosti tržeb a celkových aktiv společnosti pomocí desetinného logaritmu. Pomocí prezentovaného modelu bylo prokázáno, že existuje přímá závislost mezi tržbami z prodeje a hlavními položkami bilance aktiv a také rozdíl v míře tohoto vlivu v závislosti na ekonomické aktivitě malých podniků. Článek také představuje regresní model závislosti tržeb na hlavních kategoriích aktiv pro malé podniky založený na principech ekonomické výhodnosti, nikoli matematicky správných závislostí. [24]

Krivka a Stonkuté (2015) ve svém příspěvku analyzují finanční stav a výkonnost velkých stavebních podniků pomocí finančních ukazatelů. Jelikož neexistuje jediný rozhodující finanční ukazatel, který by umožnil objektivně posoudit výkonnost podniku, jsou aplikovány metody multikriteriálního rozhodování se čtyřmi skupinami finančních poměrových ukazatelů (ziskovost, likvidita, solventnost a obrat aktiv) jako hodnotící kritéria, přičemž posuzovanými alternativami jsou dva podniky porovnávané v průběhu sledovaného období tří let, a to i s průměrnými hodnotami ukazatelů celého sektoru stavebnictví. Metodika jejich výzkumu přispívá k problematice komplexního hodnocení finančního stavu a výkonnosti podniku, přičemž výsledek lze považovat za hodný pozornosti majitelů podniků, potenciálních investorů atd. [25]

3.2.2 Účetní závěrka

Líbal (2019) ve své knize „Účetnictví – principy a techniky“ uvádí, že *zpracování účetní závěrky (účetních výkazů) je vyvrcholením účetních prací. Účetní závěrka² je finální výstup účetních informací čerpaných z účetních knih. Je zdrojem pro získávání základních ekonomických údajů o účetní jednotce.*

Zaslavskaya (2020) ve svém příspěvku zdůvodňuje nutnost tvorby rezerv na snížení hodnoty hmotného majetku ve stavebních organizacích tak, aby byly splněny požadavky na spolehlivost účetní závěrky. Problematika tvorby rezerv je posuzována z hlediska charakteristik činnosti organizace výstavby a příspěvek prokazuje nutnost tvorby rezerv pro stavební organizace provádějící skladové účetnictví. Výsledky jejího výzkumu formulují důvody pro tvorbu rezerv pro snížení hodnoty hmotného majetku. Závěr výzkumu konstatuje, že míra spolehlivosti účetní závěrky se výrazně zvyšuje se zohledněním rezerv na snížení hodnoty hmotného majetku. [26]

Gregory L Prescott (2007) se ve svém článku představuje metodu analýzy posouzení kvality doplňujících informací účetní závěrky. Článek poukazuje na skutečnost, že by výnosy měly být zaúčtovány v účetním období, ve kterém byly získány. Ve stavebnictví je však okamžik, kdy vznikají výnosy, složitější. Někdo může namítnout, že výnosy ze smlouvy jsou získávány v etapách, jak projekt postupuje k dokončení nebo že výnosy ze smlouvy nejsou získány, dokud není projekt kompletně dokončen. Tyto dva přístupy vedou k metodě procenta dokončení (POC) a metodě dokončené smlouvy (CC) pro

---

² Účetní závěrka je definována v zákoně č. 563/1991, Sb. o účetnictví, konkrétně v §18.

vykazování výnosů ze stavebních smluv s pevnou cenou. Vzhledem k povaze metod POC a CC má každá z nich různé důsledky pro uživatele účetní závěrky. [27]

Schenck a Wolf (2010) ve svém článku (studii) poskytují přehled současných účetních postupů a předpisů pro malé stavební firmy zabývající se výstavbou rodinných domů v USA, včetně dokončených smluv a procentuálních metod dokončení. Jsou prozkoumány otázky analýzy účetní závěrky a její role v procesu rozhodování o úvěrech. Nejednoznačnost účetního výkaznictví pro malé stavební podniky zabývající se výstavbou rodinných domů je ilustrována na několika příkladech, které autoři vyvinuli. Na závěr studie autoři demonstrují, že je třeba vyvinout lepší nástroje finanční analýzy a lepší finanční výkaznictví malých stavebních podniků zabývajících se výstavbou rodinných domů, aby se v příštím hospodářském cyklu vyhnuli stejným úskalím při rozhodování o úvěrech. [28]

Li (2021) ve svém článku navrhuje model hodnocení auditorského rizika účetní závěrky založený na umělých neuronových sítích. Nejprve článek navrhuje indexy auditorského rizika a kvantifikuje faktory podvodu účetní závěrky. Dále byl pro účetní závěrku vytvořen model ověřování auditorského rizika a použit k ověření předpovědí tří aspektů účetní závěrky, jmenovitě sankce za porušení auditu, oznámení za porušení auditu a přepracování účetní závěrky. Nakonec byla na základě homomorfního šifrovacího algoritmu zkonstruována dopředná neuronová síť, která byla následně použita k vyhodnocení a predikci auditních rizik finančních výkazů a účinnost modelu byla ověřena experimenty. [29]

Plummer a Patton (2015) ve svém článku ukazují, jak lze celovládní účetní závěrku s úpravami použít k poskytování důkazů o fiskální udržitelnosti státu. Autoři zde počítají „upravená celková čistá aktiva (AdjTNA)“, která se rovnají státním aktivům (bez kapitálových aktiv) minus závazky a závazky státu, včetně UAAL pro důchod a OPEB, které nejsou uvedeny ve výkazu čistých aktiv. „AdjTNA“ poskytuje informace o schopnosti státu udržet svou současnou fiskální strukturu s ohledem na jeho současné finanční zdroje. Primární výsledky naznačují, že 40 států má zápornou hodnotu „AdjTNA“, s mediánem -6,7 mld. USD na stát (-5 230 USD na domácnost). Analýza citlivosti naznačuje, že 48 států má zápornou hodnotu „AdjTNA“ s mediánem -20,7 mld. USD na stát (-16 200 USD na domácnost). Článek taktéž diskutuje důležité politické důsledky těchto výsledků. [30]

Owusu-Ansah a Leventis (2006) ve svém článku informují o výsledcích empirického šetření faktorů, které ovlivňují včasné zveřejnění účetních závěrek resp. výročních zpráv společností. Vícerozměrná regresní analýza naznačuje, že velké společnosti, společnosti poskytující služby a společnosti auditované velkými auditorskými společnostmi, zveřejňují své výsledky dříve. Testy těchto autorů poskytují silné empirické důkazy, které naznačují, že společnosti působící v odvětví stavebnictví nezveřejňují své výsledky tak včasně, jako ostatní společnosti. [31]

3.3 Popis dlouhodobého majetku

V obecné rovině dlouhodobý majetek podporuje výrobní proces podniku a má životnost delší než jeden rok.

Šenec (2014) se ve svém článku zabývá hodnocením ukazatelů výkonnosti vybraných průmyslových podniků s převahou strojírenské výroby. Poměrové ukazatele zde hodnotí úroveň výkonnosti, přidané hodnoty a provozního zisku na jednotku (1 Kč) dlouhodobého majetku. Analyzovány zde byly i trendy ve velikosti dlouhodobého majetku a výkonnosti na zaměstnance, což umožňuje manažerům hodnotit výkonnost podniku méně konvenčními metodami analýzy majetku společnosti. [32]

Svoboda (2008) se ve svém článku zabývá problematikou oceňování dlouhodobého majetku v účetních jednotkách sestavujících účetní závěrku podle české národní legislativy a v souladu s požadavky mezinárodních účetních standardů IAS/IFRS a US GAAP. Byly zde zjištěny podstatné rozdíly v definicích a oceňování dlouhodobého hmotného majetku v těchto systémech vypovídající o dopadu na hospodaření účetní jednotky jak při prvotním pořízení, tak i ke dni účetní závěrky. Hlavní rozdíl podle mezinárodních standardů spočívá v možnosti dílčího odepisování hmotného majetku nebo na druhé straně v možnosti skupinového odepisování, v rozdílech v ocenění při pořízení hrazeném a pořízení vlastním výrobou a v možnosti zvážit náklady na likvidaci majetku. Podstatný rozdíl oproti české úpravě spočívá v možnosti přecenění majetku směrem nahoru a také ve způsobu stanovení skutečné hodnoty. [33]

Losova, Zdenek, Svoboda (2020) ve svém příspěvku analyzují vývoj, strukturu a efektivitu dlouhodobého hmotného majetku v českých farmách a identifikují faktory, které jej ovlivňují. Vzorek farem zde mají seřazen dle jejich velikostí (malé a střední). Příspěvek hodnotí proporcionalní vývoj mezi vývojem objemu dlouhodobého hmotného majetku a objemem tržeb. Vývoj dlouhodobého majetku a jeho struktura v referenčním

období poukazuje na snahu farem investovat především do samostatně obhospodařované půdy. Článek také poukazuje na to, že investiční aktivity jsou více ovlivňovány celkovou ekonomickou situací farmy a provozními dotacemi než možnostmi čerpání kapitálové podpory. [34]

Kantun, Djaja a Kartini (2019) si ve svém článku (studii) kladou za cíl analyzovat implementaci účetnictví dlouhodobého majetku v rámci mikro, malých a středních podniků ve městě Jember v Indonésii. Jejich výzkum je deskriptivní studií s kvalitativním přístupem k analýze a popisu implementace účetnictví dlouhodobého majetku v rámci mikro, malých a středních podniků zabývajících se obchodem a službami. Metoda sběru dat se zde skládá z metod pozorování, dokumentování, rozhovorů a literatury. Metoda analýzy dat, která je použita v této studii, je metodou deskriptivní-kvalitativní analýzy. Výsledek této studie prokázal, že implementace účtování dlouhodobého majetku je v souladu se standardy finančního účetnictví pro malé a střední podniky. [35]

Deo (2021) se ve svém článku zabývá opravami dlouhodobého majetku. Opravy mohou být běžné i kapitálové. Model procesu opravy je analyzován za určitých předpokladů stacionarity procesu opravy. Je zde nalezen optimální čas pro první kapitálovou opravu. [36]

Eickelkamp (2015) se ve svém článku zabývá předmětem sestavení input-output modelu pro implementaci dlouhodobého majetku s následným metodickým rozbohem přístupu a strukturální analýzou stanovených koeficientů. Dlouhodobý majetek je implementován buď metodou rozšiřování, nebo metodou maticového toku. Energetické a ekologické koeficienty rostou v průměru o 20 až 30 %, a to zejména u služeb, pokud se uvažuje o dlouhodobém majetku. Použití těchto koeficientů na posouzení životního cyklu pobřežní větrné elektrárny ukazuje asi o 12 % vyšší hodnoty spotřeby energie a emisí. Metoda augmentace se dle autora snadno implementuje a poskytuje přibližně stejné energetické koeficienty pro dlouhodobý majetek ve srovnání s metodou maticového toku. Jsou zde i předložena doporučení k modelování, jakož i koeficienty pro dlouhodobý majetek, které mají být implementovány do budoucích hodnocení životního cyklu. [37]

Matveeva a Filatov (2021) ve svém článku představují model ziskovosti dlouhodobého majetku v rámci stavebnictví Ruské federace, která se potýká s řadou obtíží ve svém rozvoji, ale zároveň má velkou šanci na zvýšení své konkurenceschopnosti a integraci na světový trh. Předmětem jejich výzkumu je právě stavebnictví Ruské federace v kontextu

tří hlavních typů staveb: výstavba budov, výstavba inženýrských staveb a specializované stavební práce. Článek popisuje jednu z autorových metod integrální faktorové analýzy, který umožňuje přístupným a relativně jednoduchým způsobem posoudit míru vlivu faktorů na změny ukazatele výkonnosti. [38]

3.4 Kategorie stavebních podniků

3.4.1 Stavební podniky

Stavební podnik je společnost (v obchodním rejstříku zapsána jako společnost s ručením omezeným - s.r.o., spol. s r.o. nebo v obchodním rejstříku zapsána jako akciová společnost – a.s.), která působí na stavebním trhu jako zhotovitel a dodavatel, jejíž hlavní činností je stavební výroba. [6, s. 8] [39, s. 12]

Cílem stavebního podniku je dosažení ziskovosti stavební výroby, růst a udržení své pozice na trhu. [39, s. 12]

Pro potřeby výzkumu disertační práce je nutnost znát rozdělení stavebních podniků podle velikosti. V obecné rovině jsou všechny podniky (nejen ty stavební) rozděleny podle velikostí do skupin malých, středních a velkých podniků. Toto rozdělení definuje zákon č. 562/1991 Sb., o účetnictví (1991) a z pohledu vedení účetnictví se jedná o malou účetní jednotku, střední účetní jednotku a velkou účetní jednotku. Rozdělení stavebních podniků je provedeno v zákoně na základě kritérií pro třídění účetních jednotek³. Jedná se o následující kritéria:

- výše aktiv,
- roční úhrn čistého obratu,
- průměrný počet zaměstnanců.

Definice jednotlivých kategorií jsou v zákoně č. 562/1991 Sb., o účetnictví, paragrafu 1b, uvedeny následovně:

a) Mikro účetní jednotky

(1) Mikro účetní jednotkou je ta, která k rozvahovému dni nepřekračuje alespoň 2 z uvedených hraničních hodnot

---

³ Definice účetní jednotky: je to fyzická nebo právnická osoba, která vede účetnictví (pojem definovaný v zákoně č. 563/1991 Sb., o účetnictví)

a) aktiva celkem 9000000 Kč,

b) roční úhrn čistého obratu 18000000 Kč,

c) průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období 10. [40, § 1b]

b) Malé účetní jednotky

(2) Malou účetní jednotkou je ta, která není mikro účetní jednotkou a k rozvahovému dni nepřekračuje alespoň 2 z uvedených hraničních hodnot

a) aktiva celkem 100000000 Kč,

b) roční úhrn čistého obratu 200000000 Kč,

c) průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období 50. [40, § 1b]

c) Střední účetní jednotky

(3) Střední účetní jednotkou je ta, která není mikro účetní jednotkou ani malou účetní jednotkou a k rozvahovému dni nepřekračuje alespoň 2 z uvedených hraničních hodnot

a) aktiva celkem 500000000 Kč,

b) roční úhrn čistého obratu 1000000000 Kč,

c) průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období 250. [40, § 1b]

d) Velké účetní jednotky

(4) Velkou účetní jednotkou je ta, která k rozvahovému dni překračuje alespoň 2 hraniční hodnoty uvedené v odstavci 3.

(5) Za velkou účetní jednotku se vždy považuje

a) subjekt veřejného zájmu,

b) vybraná účetní jednotka. [40, § 1b]

Rozdělení stavebních podniku je taktéž vyjádřeno přehlednou tabulkou „5–1 – Kritéria pro zatřídění podniků“ v kapitole „5 Případová studie“ resp. v podkapitole „5.1 Výběr stavebních podniků“.

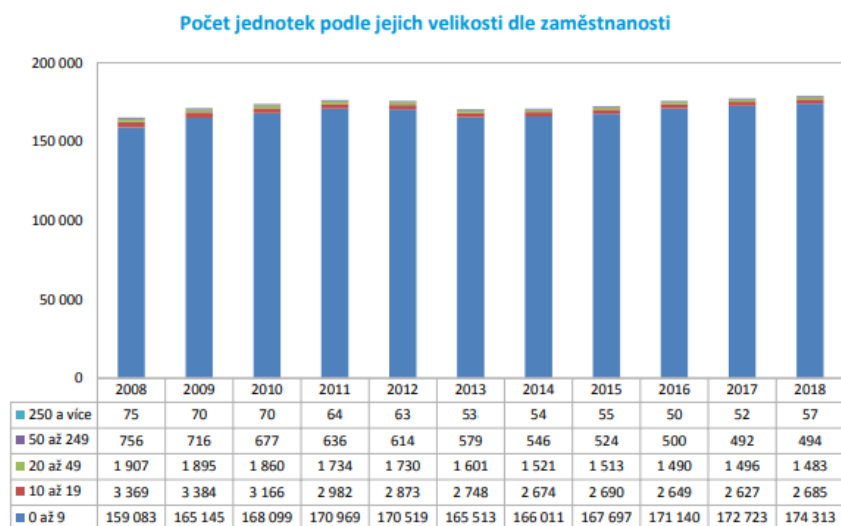
Toto členění je řízeno rozvahovým dnem, ke kterému jsou definovány hraniční hodnoty výše aktiv, úhrnu čistého ročního obratu a průměrného ročního počtu zaměstnanců.

Doporučení 2003/361/ES (2003) ze dne 6. května 2003 [41], které je zpracováno Ministerstvem průmyslu a obchodu a Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže definuje taktéž velikosti podniků a to: mikro, malých a středních podniků. Tato definice stejně jako zákon o účetnictví pracuje s výší aktiv, úhrnu čistého obrátu a průměrným počtem zaměstnanců.

Poznámka: Mikro podniky nebudou v disertační práci řešeny, jelikož nebyl dostatek firem, které by měly zveřejněny auditované výroční zprávy a spadaly by uvedenými kritérii do skupiny „Mikro podniků“. Pro úplnost v rámci teorie, resp. analýzy současného stavu, jsou mikro podniky zmíněny, protože je zákon č. 562/1991 Sb., o účetnictví zmiňuje a definuje.

3.4.2 Vývoj kategorií podniků dle Ministerstva průmyslu a obchodu

Ministerstvo průmyslu a obchodu vydává každoročně publikaci v rámci sekce „Stavebnictví a suroviny“, ve které nalezneme různé ukazatele (tržby, průměrná mzda, přidaná hodnota, počet podniků podle jejich velikosti dle zaměstnanosti atd.). Velikost stavebních podniků v této publikaci je ale dána pouze počtem zaměstnanců, tzn., že publikace neuvádí rozdělení stavebních podniků na mikro, malé, střední a velké podniky viz obrázek níže. Z níže uvedeného grafu Ministerstva průmyslu a obchodu je vidět, že vývoj počtu stavebních podniků se od roku 2013 neustále zvyšuje (meziroční zvýšení je o 0,98 %). [Zdroj: Ministerstvo průmyslu a obchodu]

Pramen: data ČSÚ, výpočty MPO, jednotky s 0 a více zaměstnanci

Obrázek 3–2 – Počet podniků ve stavebnictví dle počtu zaměstnanců

[Zdroj: 12, Tvorba: vlastní]

Další zajímavost, která lze vyčíst a následně vypočítat z uvedeného grafu Ministerstva průmyslu a obchodu je procentní zastoupení podniků ve stavebnictví dle kategorií velikostí.

Velikost podniků	Počet zaměstnanců	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Velké podniky	250 a více	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%
Střední podniky	50 až 249	0,42%	0,39%	0,36%	0,35%	0,34%	0,32%	0,30%	0,28%	0,28%	0,28%
	20 až 49	1,11%	1,07%	0,98%	0,98%	0,94%	0,89%	0,88%	0,85%	0,84%	0,83%
Malé podniky	10 až 19	1,98%	1,82%	1,69%	1,63%	1,61%	1,57%	1,56%	1,51%	1,48%	1,50%
Mikro podniky	0 až 9	96,46%	96,68%	96,92%	97,00%	97,08%	97,19%	97,23%	97,33%	97,37%	97,36%
Celkem		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Obrázek 3–3 – Procentní zastoupení podniků ve stavebnictví dle velikosti podniků

[Zdroj: 12, Tvorba: vlastní]

Z této tabulky je zajímavé to, že se drtivá většina stavebních podniků v České republice řadí do kategorie „Mikro podniky“ a také se tyto podniky nejvíce podílí na celkových tržbách v odvětví stavebnictví, viz následující tabulka, která je vypočítána z této publikace Ministerstva průmyslu a obchodu (Stavebnictví České republiky 2019).

Velikost podniků	Počet zaměstnanců	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Velké podniky	250 a více	26,29%	24,79%	24,09%	24,94%	22,55%	23,52%	24,60%	20,47%	19,80%	18,53%
Střední podniky	50 až 249	20,49%	20,02%	20,74%	20,48%	22,40%	21,24%	20,90%	20,40%	19,65%	18,80%
	20 až 49	13,44%	14,68%	13,92%	14,23%	13,60%	13,13%	13,02%	13,88%	14,09%	13,84%
Malé podniky	10 až 19	9,33%	10,25%	9,76%	8,99%	8,83%	8,85%	9,55%	9,54%	9,50%	10,71%
Mikro podniky	0 až 9	30,46%	30,26%	31,49%	31,35%	32,61%	33,26%	31,93%	35,71%	36,96%	38,11%
Celkem		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Obrázek 3–4 – Procentní zastoupení podniků ve stavebnictví dle tržeb

[Zdroj: 12, Tvorba: vlastní]

Publikace Ministerstva průmyslu a obchodu už dále nepropojuje finanční ukazatele, resp. finanční řízení s velikostí stavebních podniků (nezkoumá zlatá pravidla financování a další finanční ukazatele dle rozdělení na malé, střední a velké stavební podniky).

Olejňáková (2020) ve své diplomové práci provádí analýzu výročních zpráv vybraných podniků ve dvou zemích (v ČR a na Slovensku), včetně jejich srovnání. Praktická část diplomové práce se zabývá analýzou výročních zpráv vybraných podniků, které jsou dále členěny podle kategorií účetních jednotek, a nakonec zdůrazňuje největší rozdíly v obou zemích. Práce analyzuje celkem třináct společností (7 společností z ČR a 6 společností ze SR) z různých oblastí (potravin, hotel, kosmetika) rozříděných do kategorií (malé a velké společnosti). Na základě analýzy práce nemůže potvrdit ani vyvrátit hypotézu, že by se s rostoucí velikostí kategorie společnosti zvyšovala délka (rozsah) její výroční zprávy a kvalita informací v ní. Dále analýza této práce nemůže potvrdit ani vyvrátit další

hypotézu, že s rostoucí velikostí kategorie společností jsou jejich výroční zprávy auditovány známější auditorskou firmou (např. „velkou čtyřkou“). [42]

Demerens, Delvaille, Manh a Paré (2017) ve svém článku zkoumají užitečnost segmentových informací zveřejněných evropskými středně velkými společnostmi vykazujícími účetnictví podle IFRS pro finanční analytiku. Jejich studie přispívá k literatuře zkoumáním doporučení finančních analytiků pokrývajících evropské středně velké společnosti. Výzkum odhaluje, že ačkoli většina analytiků ve svých zprávách odkazuje na informace o segmentech, jen několik z nich je používá ve svých oceňovacích modelech. Navíc je poukázáno na fakt, že využití segmentových informací finančními analytiky je vyšší u větších firem než u menších a není spojeno s větší přesností prognóz. Výsledky výzkumu zpochybňují zveřejňování informací o segmentech pro malé firmy. [43]

Lebedev (2021) ve svém článku rozšiřuje předchozí výzkum poskytující podrobnou analýzu stavu manažerského účetnictví v ruských středně velkých společnostech. Studie ukázala, že větší společnosti mají pokročilejší úroveň manažerského účetnictví. Skóre integrovaného manažerského účetnictví – měřítko vyvinuté v této studii k posouzení stavu manažerského účetnictví v podniku – bylo nejnižší ve skupině „malých“ středních firem a nejvyšší ve skupině největších „středně velkých“ firem, zatímco „střední“ středně velké společnosti se nejvíce přiblížili průměru celého vzorku firem. Analýza podle oborových skupin ukázala, že úroveň manažerského účetnictví je pokročilejší u výrobních a obchodních společností, zatímco společnosti z odvětví stavebnictví a strojírenství, dopravy a služeb výrazně zaostávají. [44]

Strouhal, Paseková a Hrubošová (2011) ve příspěvku zhodnocují současný stav využití cenných papírů malých a středních podniků, zhodnocují jejich schopnost ocenit tyto finanční nástroje, a nakonec provádí komparativní analýzu účetních pravidel v ČR s pravidly IFRS (mezinárodní standardy účetního výkaznictví). [45]

Falta a Gallery (2011) se ve svém článku zabývají regulací stavebního průmyslu v Queenslandu v Austrálii, kde licenční požadavky vytvářejí různé povinnosti v oblasti finančního výkaznictví v závislosti na velikosti firmy. Údaje jsou analyzovány pro malé a střední stavební subjekty působící v Queenslandu v letech 2001 až 2006. Zjištění naznačují, že držitelé stavebních licencí se kategorizují jako menší podniky, aby se vyhnuli obtížnějšímu a nákladnějšímu finančnímu výkaznictví, které je požadováno u

větších velikostních kategorií držitelů licencí. Takové chování může mít nežádoucí ekonomické důsledky nepříznivého ovlivnění zaměstnanosti, investic, tvorby bohatství a finanční stability. Poznatky tohoto článku jsou důležité pro budoucí reformu a návrh politiky v rámci regulačního přístupu k tomuto problému. [46]

Buszko (2017) ve svém článku tvrdí, že je obtížné zařadit rozvoj malých a středních podniků v Polsku s ignorací role tzv. „šedé ekonomiky“. Šedá ekonomika existuje v každé zemi. Rozdíly souvisí s jejím měřítkem a kategorií a lze ji považovat za fenomén vyskytující se zejména v tzv. přechodové (tranzitní) ekonomice“. V době plánovaného hospodářství v Polsku fungovala šedá ekonomika na vysoké úrovni, a to především díky tomu, že se takový plánovaný ekonomický model ukázal jako velmi neúspěšný. Šedá ekonomika ovlivňuje mnoho aspektů ekonomiky, včetně malých a středních podniků. Tyto společnosti hrají zásadní roli v tržně orientovaných zemích. Cílem jeho studie je prozkoumat vztah mezi faktory podporujícími činnost malých a středních podniků. Studie se zabývá společnostmi působícími v legální ekonomice Polska a také poukazuje na fakt, že je šedá ekonomika pro mnoho malých a středních podniků považována za příležitost k dalšímu rozvoji. [47]

Groda (2017) si ve svém příspěvku klade za cíl zjistit, jaký vliv má velikost stavební společnosti na její budoucí úspěch, přičemž výnosy aktiv a návratnost vlastního kapitálu jsou považovány za ukazatele úspěchu. Bylo zde zjištěno, že velikost podniku značně ovlivňuje jeho likviditu. [48]

3.5 Specifika Jihomoravského kraje

Výzkum, potažmo případová studie disertační práce, je zaměřena z velké části na stavební podniky působící na Brněnsku a v jeho okolí z důvodu získání relevantních závěrů, které jsou podloženy dotazníkovým šetřením, resp. podniknutím řízených rozhovorů s vedením daných vybraných firem, v rámci kterých firmy zodpovídaly dotazy ohledně jejich finančního řízení. Jelikož Brněnsko a jeho okolí spadá do Jihomoravského kraje, tak tato kapitola disertační práce uvede specifika a hlavní makroekonomické ukazatele Jihomoravského kraje.

Jihomoravský kraj

Jihomoravský kraj je vymezen okresy Blansko, Brno-město, Brno-venkov, Břeclav, Hodonín, Vyškov a Znojmo a je rozdělen na 21 správních obvodů obcí s rozšířenou působností. [Zdroj: ČSÚ⁴] Statutárním městem je Brno s celkovým počtem obyvatel 379 466 [Zdroj: ČSÚ⁵]

Rozloha: cca 7 188 km²

Počet obyvatel: cca 1 195 000

Poloha: Z geografického hlediska je poloha JM kraje výhodná díky spojení mezi jihem a severem Evropy. *V rámci EU kraj sousedí se Slovenskem a Rakouskem, v rámci republiky s krajem Jihočeským, Vysočinou, Pardubickým, Olomouckým a Zlínským.* [Zdroj: ČSÚ⁶]

Makroekonomické ukazatele Jihomoravského kraje:

- **Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele:** 517 073 Kč [ČSÚ⁷; v roce 2020]
- **Nezaměstnanost:** 4,02 % (celkem 33 023 obyvatel) [ČSÚ⁸; k 31.12.2021]
- **Průměrná hrubá měsíční nominální mzda:** 37 171 Kč [ČSÚ⁹; 1. čtvrtletí 2022]
- **Počet okresů:** 7 [ČSÚ¹⁰]
- **Počet obcí:** 673 [ČSÚ¹¹]
- **Počet správních obvodů obcí s rozšířenou působností:** 21 [ČSÚ¹²]

⁴ https://www.czso.cz/csu/xb/charakteristika_jihomoravskeho_kraje

⁵ <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112022>

⁶ https://www.czso.cz/csu/xb/charakteristika_jihomoravskeho_kraje

⁷ <https://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocenka.presmsocas>

⁸ <https://www.czso.cz/csu/xb/nezamestnanost-v-jihomoravskem-kraji-k-31-prosinci-2021>

⁹ <https://www.czso.cz/csu/xb/prumerna-mzda-v-jihomoravskem-kraji-v-1-ctvrtletí-2022>

¹⁰ https://www.czso.cz/csu/xb/charakteristika_jihomoravskeho_kraje

¹¹ https://www.czso.cz/csu/xb/charakteristika_jihomoravskeho_kraje

¹² https://www.czso.cz/csu/xb/charakteristika_jihomoravskeho_kraje

Hrubý domácí produkt Jihomoravského kraje je druhý nejvyšší v rámci České republiky (hned po Hlavním městu Praha, kde bylo v roce 2020 HDP na obyvatele 1 156 808 Kč).

Specifika města Brna

Jelikož v rámci Jihomoravského kraje jsou stavební podniky vybrány hlavně z Brněnska a okolí, tak následující text uvede pro zajímavost ještě hlavní makroekonomické ukazatele pro Brno-město. Rozloha města Brna činí cca 230 km².

Průměrná mzda: 45 952 Kč [Zdroj: brno.cz¹³; data k 31.12.2021]

Nezaměstnanost: 4,6 % [Zdroj: brno.cz¹⁴; data k 31.12.2021]

Poměr HDP v Brně oproti celostátnímu průměru: 155 % [Zdroj: brno.cz¹⁵; data k 31.12.2020]

Obrázek 3–5 – Poloha Jihomoravského kraje na mapě České republiky
[Zdroj: Metodický portál RVP.cz]

¹³ <https://data.brno.cz/pages/ekonomika-a-trh-prace>

¹⁴ <https://data.brno.cz/pages/ekonomika-a-trh-prace>

¹⁵ <https://data.brno.cz/pages/ekonomika-a-trh-prace>

4 Metodologie výzkumu

Z výše uvedeného (viz kap. 3.4.2) je zřejmé, že vybrané ukazatele finanční analýzy, které by statisticky dokládaly finanční řízení firem a splňovaly základní finanční pravidla v rámci stavebnictví, existují, a jsou zveřejňována zdarma Ministerstvem průmyslu a obchodu. Jedná se však o souhrnná data za celé odvětví stavebnictví a nejsou tato data rozdělena do jednotlivých kategorií velikostí stavebních podniků. Členění podle jednotlivých kategorií velikostí stavebních podniků je použito taktéž Ministerstvem průmyslu a obchodu, ale jen při statistickém šetření v rámci podílu těchto kategorií podniků na celkových tržbách, nebo podle počtu pracovníků anebo podle zastoupení procentuální v rámci stavebnictví. Propojení ze statistik finančních ukazatelů (finanční analýza za podnikovou sféru) za stavebnictví s kategoriemi velikostí stavebních podniků neexistuje.

Metodologie výzkumu je založena na následujících základních krocích:

1. sběr dat a roztrídění do jednotlivých kategorií velikostí vybraných stavebních podniků (příprava pro finanční analýzu),
2. provedení analýzy základních finančních pravidel,
3. provedení dotazníkového šetření v rámci správního a režijního dlouhodobého hmotného majetku,
4. identifikování a nastavení parametrů jednotlivých způsobů financování dlouhodobého hmotného majetku,
5. simulace různých způsobů financování DHM,
6. dopad různých způsobů financování DHM na výsledek hospodaření a prokázání stejného či různorodého dopadu různých způsobů financování DHM na výsledek hospodaření.

Z metodologického hlediska byl výzkum proveden na 15 vzorcích pro všechny kategorie velikostí stavebních podniků, které pochází převážně z Brněnska a okolí (až na jeden malý a jeden středně velký podnik – viz odůvodnění v kapitole 6.9.3). Vždy byla dodržena zásada, že v dané kategorii je minimálně přípustných 5 vzorků. Z důvodu získání vstupních dat z veřejných zdrojů byly vzaty v úvahu kategorie: malá, střední a velká. Jako vstupní data byly vzaty účetní výkazy z webových stránek www.justice.cz resp. <https://wwwinfo.mfcr.cz/ares>, kde jsou zveřejněny účetní výkazy za každé účetní období. **Jako sledované období bylo uvažováno období 2009-2017 – odůvodnění viz kapitola 6.9.3).**

Výzkum vlivu finančního řízení dlouhodobého majetku na hospodaření stavebních podniků je založen nejprve na důkladné přípravě podkladů pro provedení finanční analýzy, tzn. na správném výběru stavebních podniků a sběru dat – přepisu jejich finančních výkazů do programu MS Excel a následně na jejich zatřídění do velikostních skupin – malé podniky, střední a velké, poté na provedení samotné finanční analýzy a nakonec na provedení dotazníkových šetření mezi vybranými stavebními podniky a společnostmi (bankovními institucemi) poskytujícími zdroje financování dlouhodobého majetku.

Takto připravené podklady slouží k provedení finálních výpočtů vybraných způsobů financování a konečnému zhodnocení a stanovení nejvýhodnějšího způsobu financování. Následná kapitola navrhne metodický postup vycházející z metodologie výzkumu, která je popsána v této kapitole. Tento metodický postup je poté podrobně proveden v případové studii disertační práce.

Finanční ukazatele byly zpracovány pomocí elementární metody finanční analýzy, a to pomocí vertikální analýzy. Podstatou vertikální analýzy je poměr mezi zkoumanou veličinou a základní veličinou uvedenou v procentech.

$$\text{Určení procentního podílu} = \frac{\text{zkoumaná veličina}}{\text{základní veličina}} * 100$$

Základní finanční pravidla pro efektivní a správné řízení podniků jsou založena na třech pilířích:

- **Zlaté pravidlo vyrovnaní rizika:** poměr vlastních a cizích zdrojů by měl být 1:1,
- **Zlaté bilanční pravidlo** = dlouhodobý majetek má být kryt dlouhodobými zdroji,
- **Zlaté pari pravidlo** = dlouhodobý majetek má být kryt vlastním kapitálem.

Následný text shrne metodologii výzkumu, která je popsána v této kapitole a podrobně provedena v praktické části disertační práce.

5 Návrh metodického postupu

5.1 Sběr dat a rozřídění do jednotlivých kategorií velikostí stavebních podniků (příprava pro finanční analýzu)

- I. Výběr stavebních podniků, jejichž hlavním oborem podnikání je stavební výroba.
- II. Získání účetních výkazů (rozvahy, výkazy zisku a ztráty) z výročních zpráv, resp. z auditorských zpráv vybraných stavebních podniků v rámci devítiletého období (od roku 2009 do roku 2017).
  - a. Účetní výkazy byly nalezeny přes webové stránky Ministerstva financí ČR (ARES – Ekonomické subjekty [26]), resp. přes webové stránky Ministerstva spravedlnosti ČR (Veřejný rejstřík a Sbírka listin (justice.cz [27])).
- III. Rozdělení vybraných stavebních podniků do skupin (malé podniky, střední a velké) podle velikosti dle kritérií ze zákona o účetnictví.
  - a. Malé, střední a velké podniky = kritéria: aktiva, čistý obrat, počet zaměstnanců. Každá skupina je složena z pěti stavebních podniků.
- IV. Přepis aktiv a pasiv vybraných stavebních podniků ze získaných účetních výkazů do programu Microsoft Excel v rámci devítiletého období (od roku 2009 do 2017).
- V. Vytvoření zjednodušené a jednotné struktury rozvahy pro potřeby finanční analýzy.

5.2 Provedení analýzy základních finančních pravidel

- VI. Provedení finanční analýzy ze zjednodušených rozvah jednotlivých stavebních podniků, vždy v rámci uvedeného devítiletého období.

Dále zkoumání tzv. zlatých pravidel financování, která budou sloužit pro další výzkum a rozvoj disertační práce. Jedná se zejména o tyto pravidla:

  - a) **Zlaté pravidlo vyrovnání rizika** = poměr vlastních a cizích zdrojů by měl být 1:1.
  - b) **Zlaté bilanční pravidlo** = dlouhodobý majetek má být kryt dlouhodobými zdroji.
  - c) **Zlaté pari pravidlo** = dlouhodobý majetek má být kryt vlastním kapitálem.
- I. Ukazatel = Zjištění průměrného procentního zastoupení vlastního a cizího kapitálu v rámci jednotlivých skupin stavebních podniků.

- II. Ukazatel = Zjištění průměrného procentního zastoupení dlouhodobého a oběžného majetku v rámci jednotlivých skupin stavebních podniků.
- III. Ukazatel = Zjištění průměrného procentního zastoupení dlouhodobého a krátkodobého zdroje v rámci jednotlivých skupin stavebních podniků.
- IV. Ukazatel = Zjištění průměrné hodnoty (částky) celkového dlouhodobého hmotného majetku (odepisovatelného) v rámci jednotlivých skupin stavebních podniků.
- VII. Stanovení závěrů na základě výsledků finanční analýzy.
- ad a) Zlaté pravidlo vyrovnání rizika** splňují pouze střední podniky, které mají poměr vlastního a cizího kapitálu 50:50. Malé podniky mají poměr 70:30 a velké podniky 30:70.
- ad b) Zlaté bilanční pravidlo** splňují všechny typy podniků (dlouhodobý majetek má být krytý dlouhodobými zdroji).
- ad c) Zlaté pari pravidlo** (dlouhodobý majetek je krytý vlastním kapitálem) je splněno v rámci všech tří skupin stavebních podniků.

5.3 Provedení dotazníkového šetření v rámci správního a režijního dlouhodobého hmotného majetku

- VIII. V rámci dalšího směřování disertační práce bylo nutno přistoupit k provedení dotazníkového šetření. V rámci toho bylo poptáno 15 vybraných stavebních podniků (5 stavebních podniků v každé skupině). Odpovědi se podařilo získat celkem od 10 stavebních podniků (4 firmy za velké podniky, 4 firmy za střední podniky a 2 firmy za malé podniky).
- Zjištění průměrného procentního zastoupení výrobního a režijního majetku z celkového dlouhodobého hmotného majetku v rámci jednotlivých skupin stavebních podniků.
  - Zjištění procentního zastoupení jednotlivých odpisových skupin u dlouhodobého hmotného majetku výrobního jednotlivých firem.
  - Zjištění průměrného počtu položek ve výrobním dlouhodobém majetku u jednotlivých firem.
  - Zjištění průměrné úrokové sazby v rámci úvěru/leasingu, pokud daná firma financuje tento typ dlouhodobého majetku cizími zdroji.¹⁶

---

¹⁶ Jelikož zde byl získán nedostatečný počet hodnot, tak bylo provedeno zjištění průměrné úrokové sazby na základě statistiky České národní banky [49]

ad a) Zastoupení výrobního a režijního majetku z celkového DHM bylo stanoveno jako průměrná hodnota za všechny podniky bez ohledu na velikost, viz vysvětlení v kapitole „Dotazníkové šetření, resp. řízený rozhovor“.

ad b) Zastoupení jednotlivých odpisových skupin u DHM výrobního bylo stanoveno jako průměrná hodnota za všechny podniky bez ohledu na velikost, viz vysvětlení v kapitole „Dotazníkové šetření, resp. řízený rozhovor“.

ad c) Průměrný počet položek ve výrobním DHM byl stanoven jako průměrná hodnota za jednotlivé skupiny stavebních podniků i přes fakt, že nebylo dosaženo dostatečného počtu odpovědí v rámci jednotlivých skupin podniků. Takto bylo rozhodnuto proto, že počty jednotlivých položek DHM se diametrálně liší v rámci jednotlivých skupin podniků.

5.4 Identifikování a nastavení parametrů jednotlivých způsobů financování dlouhodobého hmotného majetku

- IX. Na základě výzkumu bylo přistoupeno taktéž ke stanovení průměrné hodnoty jedné položky dlouhodobého hmotného majetku odepisovatelného v rámci II. odpisové skupiny u jednotlivých kategorií stavebních podniků.
- X. Stanovení průměrné hodnoty hospodářského výsledku (HV) u každé firmy za 9leté období a následné stanovení průměrné hodnoty HV v rámci jednotlivých skupin stavebních podniků.

5.5 Simulace různých způsobů financování DHM

- XI. Výpočty odpisů.
  - a. Výpočet odpisů (zrychlené i rovnoměrné) = vždy pro průměrné hodnoty jedné položky DHM odepisovatelného v rámci II. odpisové skupiny u jednotlivých kategorií stavebních podniků.
- XII. Výpočet splátkového kalendáře úvěru.
  - a. Stanovení průměrné hodnoty úrokové sazby z úvěru (statistické údaje ČNB).
  - b. Stanovení splátkového kalendáře úvěru = vždy pro průměrné hodnoty jedné položky DHM odepisovatelného v rámci II. odpisové skupiny u jednotlivých kategorií stavebních podniků.
- XIII. Výpočet splátkového kalendáře finančního leasingu.

- a. Stanovení průměrné hodnoty výše akontace a leasingového koeficientu = dotazníkové šetření leasingových společností.
- b. Stanovení splátkového kalendáře finančního leasingu = vždy pro průměrné hodnoty jedné položky DHM odepisovatelného v rámci II. odpisové skupiny u jednotlivých kategorií stavebních podniků.

5.6 Dopad různých způsobů financování DHM na výsledek hospodaření a prokázání stejného či různorodého dopadu různých způsobů financování DHM na výsledek hospodaření

- XIV. Porovnání vlastního financování, úvěru a leasingu a dopad těchto financování na výsledek hospodaření a následnou výši daně.¹⁷
- XV. Celkové zhodnocení jednotlivých druhů financování dle kritérií a vah.

5.7 Doplnění dotazníkového šetření, resp. řízeného rozhovoru a potvrzení správnosti výstupů z dotazníkového šetření

- XVI. Doplnění dotazníkového šetření – osloveny dodatečně další firmy. Získání odpovědí od dvou firem, aby mohly být potvrzeny výstupy za kategorii malých podniků v rámci doplňkového dotazníkového šetření.
- XVII. Potvrzení, resp. zpřesnění dříve stanovených závěrů z doplňkového dotazníkového šetření.

5.8 Odůvodnění vzorku pěti firem v každé kategorii stavebních podniků včetně uvažovaného období 2009-2017

- XVIII. Odůvodnění vzorku pěti firem v každé kategorii stavebních podniků
- XIX. Odůvodnění uvažovaného časového období 2009-2017

---

¹⁷ Hodnota odpisu, úvěru i leasingu je očištěna o daň z příjmu a zbytková výše odpisu je zohledněna ve VH za účetní období.

6 Případová studie

Případová studie disertační práce je zaměřena na výzkum finančního řízení dlouhodobého hmotného majetku na hospodaření jednotlivých kategorií stavebních podniků (malých, středních a velkých). Cílem disertační práce v rámci případové studie je nejprve provést finanční analýzu vybraných stavebních podniků roztríděných do jednotlivých kategorií a ověřit zlatá pravidla financování. Poté je cílem zjistit dopad na výsledek hospodaření v rámci jednotlivých způsobů financování. Disertační práce taktéž pro zajímavost vyjádří daňovou úsporu v rámci jednotlivých typů financování a stanoví nejvýhodnější způsob financování. Do výzkumu je zahrnuto vždy pět stavebních podniků v rámci každé velikostní skupiny, dohromady celkem 15 stavebních podniků – odůvodnění viz kapitola 6.9.3.

6.1 Výběr stavebních podniků

Prvním krokem výzkumu disertační práce je výběr stavebních podniků na základě průzkumu trhu, jejichž hlavním oborem podnikání je stavební výroba (provádění staveb, jejich změn a odstraňování, přičemž byly vybrány firmy, které se z velké části zabývají především pozemním stavitelstvím se zaměřením na Brněnsko). Disertační práce míří k tomu, aby byly stavební podniky rozděleny do skupin¹⁸, konkrétně do skupin malých, středních a velkých stavebních podniků. Malé, střední a velké podniky definuje zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, který určuje kritéria pro třídění účetních jednotek (v našem případě stavebních podniků). Tyto kritéria jsou definovány v teoretické části disertační práce. Pro připomenutí se jedná o výši aktiv, roční úhrn čistého obrátu a průměrný počet zaměstnanců dané účetní jednotky. V následující tabulce jsou tyto kritéria a jejich číselné hodnoty zobrazeny.

Velikost podniku	aktiva [Kč]	obrat [Kč]	počet zam.
Mikro podnik	0-9 000 000	0-18 000 000	0-10
Malý podnik	9 000 001-100 000 000	18 000 001-200 000 000	11-50
Střední podnik	100 000 001-500 000 000	200 000 001-1 000 000 000	51-250
Velký podnik	překračuje minimálně dvě hodnoty středního podniku		

Tabulka 6–3 – Kritéria pro zařazení podniků [Zdroj: [40] Zákon č. 563/1991 Sb.]

¹⁸Pozn.: Mikro podniky nebudou v disertační práci řešeny, jelikož nebyl dostatek firem, které by měly zveřejněny auditované výroční zprávy a spadaly by uvedenými kritérii do skupiny „Mikro podniků“.

6.2 Účetní výkazy stavebních podniků

U vybraných stavebních podniků bylo nutné získat účetní výkazy – zejména rozvahy a výkazy zisku a ztráty – z výročních zpráv, resp. z auditorských zpráv těchto vytipovaných podniků v rámci devítiletého období (od roku 2009 do roku 2017). Ne vždy má každý vytipovaný podnik zveřejněno vše potřebné, aby mohl být zahrnut do výzkumu, proto je finální výběr potřebného vzorku podniků komplikovaný – viz detailní vysvětlení výběru vzorku a uvažovaného časového období v kapitole 6.9.3.

Účetní výkazy jsou nalezeny přes webové stránky Ministerstva financí ČR, konkrétně přes webovou aplikaci ARES [50], která slouží k vyhledání ekonomických subjektů a dohledání potřebných informací a dokumentů pro zvolený ekonomický subjekt, resp. přes webové stránky Ministerstva spravedlnosti ČR (Veřejný rejstřík a Sbírka listin [51]). Po analýze stavebních podniků a dostupnosti jejich zveřejněných účetních výkazů byly vybrány následující stavební podniky: Tocháček spol. s r.o.; Stavební firma ŠMAK, s.r.o.; W.A.K., spol. s r.o.; I. Vyškovská stavební společnost, s.r.o.; Stavební firma VAPE s.r.o.; KALÁB – stavební firma, s.r.o.; PŘEMYSL VESELÝ stavební a inženýrská činnost s.r.o.; MORAVOSTAV Brno, a.s. stavební společnost; ESOX, spol. s r.o.; bss BAŇSKÁ STAVEBNÍ SPOLEČNOST s.r.o.; OHL ŽS, a.s.; Metrostav a.s.; STRABAG a.s., IMOS Brno, a.s.; SYNER, s.r.o..

6.3 Rozdělení stavebních podniků

Jelikož disertační práce provedla výběr vzorku stavebních podniků, jsou dále tyto vybrané podniky rozříděny do velikostních skupin dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví a dle jejich účetních výkazů. V každé velikostní skupině je vzorek pěti stavebních společností a rozřídění je následující:

Malé podniky:

1. Tocháček spol. s r.o.;
2. Stavební firma ŠMAK, s.r.o.;
3. W.A.K., spol. s r.o.;
4. I. Vyškovská stavební společnost, s.r.o.;
5. Stavební firma VAPE s.r.o.;

Střední podniky:

1. KALÁB – stavební firma, s.r.o.;
2. PŘEMYSL VESELÝ stavební a inženýrská činnost s.r.o.;
3. MORAVOSTAV Brno, a.s. stavební společnost;
4. ESOX, spol. s r.o.;
5. bss BAŇSKÁ STAVEBNÍ SPOLEČNOST s.r.o.;

Velké podniky:

1. OHL ŽS, a.s.;
2. Metrostav a.s.;
3. STRABAG a.s.,
4. IMOS Brno, a.s.;
5. SYNER, s.r.o.;

6.4 Přepis aktiv a pasiv z účetních výkazů¹⁹

Dalším krokem disertační práce je přepis aktiv a pasiv vybraných stavebních podniků ze získaných účetních výkazů do programu Microsoft Excel v rámci už zmíněného devítiletého období (od roku 2009 do roku 2017).

6.5 Vytvoření zjednodušené struktury rozvahy²⁰

Po přepisu rozvah z let 2009 až 2017 všech patnácti vybraných stavebních podniků je dalším nutným krokem vytvoření zjednodušené a jednotné struktury rozvahy pro všechny stavební podniky zahrnuté do výzkumu a pro potřeby následné finanční analýzy. Jednotnou strukturu rozvahy (strukturu aktiv a pasiv) zobrazuje následující tabulka:

AKTIVA = majetek Odpověď na otázku "Co všechno vlastníme?"	PASIVA = zdroje krytí majetku Odpověď na otázku "Jak jsme k majetku přišli?"
Členění aktiv	Členění pasiv
Stálá aktiva (dlouhodobý majetek)	Vlastní kapitál (dlouhodobé vlastní zdroje financování)
Dlouhodobý nehmotný majetek	Základní kapitál
Dlouhodobý hmotný majetek	Ážio, kapitálové fondy a fondy ze zisku
Dlouhodobý finanční majetek	Výsledek hospodaření minulých let (+/-)
	Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)
Celkem za stálá aktiva (dlouhodobý majetek)	Celkem za vlastní kapitál (dlouhodobé vlastní zdroje financování)
Oběžná aktiva (krátkodobý majetek vč. dlouhodobých pohledávek)	Cizí zdroje (cizí zdroje financování)
Zásoby	Dlouhodobé cizí zdroje
Pohledávky (krátkodobé i dlouhodobé)	Rezervy
Krátkodobý finanční majetek	Dlouhodobé závazky
	Bankovní úvěry dlouhodobé
	Krátkodobé cizí zdroje
	Krátkodobé závazky
	Bankovní úvěry krátkodobé
Celkem za oběžná aktiva	Celkem za cizí zdroje (cizí zdroje financování)
Časové rozlišení aktiv	Časové rozlišení aktiv
AKTIVA CELKEM	PASIVA CELKEM

Tabulka 6-4 – Rozvaha [Tvorba: vlastní]

¹⁹Pozn.: U některých stavebních podniků proběhly korekce v položkách rozvahy, aby se aktiva opravdu rovnala pasivům, protože některé podniky měly chyby ve svých účetních výkazech. Korekce proběhly v řádu tisíců vždy v daném roce, kde byla nalezena chyba. Dále v rozvahách mají firmy časové rozlišení a z tohoto důvodu například součet procent vlastního kapitálu a cizího kapitálu nedává 100 %, ale například 99 % nebo 98 %.

²⁰ Pozn.: Firma OHL ŽS, a.s. ve svých Výročních zprávách zveřejňuje jinou strukturu rozvahy než ostatní vybrané podniky a nemá zveřejněné účetní výkazy dle českých účetních standardů. Proto došlo v rámci zjednodušené rozvahy například k následujícím úpravám: Sečtení položek „Stavební smlouvy, Obchodní a jiné pohledávky, Pohledávky z obchodního styku a ostatní aktiva, Odložené daňové pohledávky“ do jedné položky „Pohledávky (krátkodobé i dlouhodobé)“. „Peněžní prostředky a Aktiva určená k prodeji“ jsou taktéž sečteny do jedné položky „Krátkodobý finanční majetek“. Dále sečtení dlouhodobých a krátkodobých rezerv, jelikož dle vyhlášky č 500/2002 Sb., která definuje položky účetních výkazů, jsou rezervy definovány pouze jednou položkou atd.

6.6 Finanční analýza

Finanční analýza zkoumá tzv. zlatá pravidla financování, která budou sloužit pro další výzkum a rozvoj disertační práce. Jedná se zejména o tyto zlatá pravidla:

- a) **Zlaté pravidlo vyrovnaní rizika** = poměr vlastních a cizích zdrojů by měl být v poměru 1:1.
- b) **Zlaté bilanční pravidlo** = dlouhodobý majetek má být kryt dlouhodobými zdroji.
- c) **Zlaté pari pravidlo** = dlouhodobý majetek má být kryt vlastním kapitálem.

Nyní disertační práce přistoupí k finanční analýze ze zjednodušených rozvah stavebních podniků zahrnutých do výzkumu a stanoví nejprve průměrné hodnoty zkoumaných položek (finančních ukazatelů) v rámci devítiletého období každého jednotlivého podniku. Je zkoumáno vždy procentní zastoupení následujících položek:

- Vlastní kapitál,
- Cizí kapitál,
- Dlouhodobý majetek,
- Oběžný majetek,
- Dlouhodobý zdroj,
- Krátkodobý zdroj.

V rámci finanční analýzy je zkoumána i průměrná částka dlouhodobého hmotného majetku odepisovatelného²¹ u jednotlivých stavebních podniků a dále výsledek hospodaření.

Po provedení finanční analýzy na úrovni stavebních podniků disertační práce přistoupí k zjištění průměrných hodnot za celé skupiny vybraných stavebních podniků, tedy za malé, střední a velké stavební podniky. Následující tabulka shrnuje dosavadní výsledky výzkumu:

---

²¹ Pro účely disertační práce potřebujeme znát DHM bez pozemků a poskytnutých záloh na DHM a nedokončený DHM (majetek, který je odepisovatelný). Proto byla provedena korekce v rámci jednotlivých rozvah stavebních podniků, tzn že byly v rámci DHM odečteny právě tyto položky, které nelze odepisovat („Pozemky“ a „Poskytnuté zálohy na DHM a nedokončený DHM“).

Skupina podniků	I. Ukazatel		II. Ukazatel		III. Ukazatel		IV. Ukazatel	
	Poměr VK/CK		Poměr DM/OM		Poměr DZ/KZ		Průměrné hodnoty DHM odepisovatelného	
	Přesné hodnoty	Zaokrouhlení	Přesné hodnoty	Zaokrouhlení	Přesné hodnoty	Zaokrouhlení	Přesné hodnoty	Zaokrouhlení
	[%] / [%]	[%] / [%]	[%] / [%]	[%] / [%]	[%] / [%]	[%] / [%]	[tis. Kč]	[tis. Kč]
Malé podniky	70 : 30	70 : 30	37 : 62	40 : 60	70 : 30	70 : 30	8 630	8 630
Střední podniky	50 : 49	50 : 50	33 : 67	30 : 70	60 : 39	60 : 40	45 152	45 150
Velké podniky	29 : 69	30 : 70	14 : 85	10 : 90	44 : 55	40 : 60	411 152	411 150

Tabulka 6–5 – Tabulka zkoumaných položek a výsledných ukazatelů [Tvorba: vlastní]

Pro vysvětlení a správnou orientaci v uvedené tabulce jsou v textu níže vysvětleny použité zkratky:

VK = vlastní kapitál; CK = cizí kapitál; DM = dlouhodobý majetek; OM = oběžný majetek; DZ = dlouhodobý zdroj; KZ = krátkodobý zdroj; DHM = dlouhodobý hmotný majetek.

V rámci finanční analýzy disertační práce určila následující ukazatele:

- I. Ukazatel** = Zjištění průměrného procentního zastoupení vlastního a cizího kapitálu v rámci jednotlivých skupin stavebních podniků.
- II. Ukazatel** = Zjištění průměrného procentního zastoupení dlouhodobého a oběžného majetku v rámci jednotlivých skupin stavebních podniků.
- III. Ukazatel** = Zjištění průměrného procentního zastoupení dlouhodobého a krátkodobého zdroje v rámci jednotlivých skupin stavebních podniků.
- IV. Ukazatel** = Zjištění průměrné hodnoty (částky) celkového dlouhodobého hmotného majetku v rámci jednotlivých skupin stavebních podniků.

Obecně lze konstatovat, že všechny vybrané podniky více disponují oběžným majetkem než dlouhodobým. Výraznější rozdíl podílu dlouhodobého a oběžného majetku je u velkých podniků, kde je zřejmé, že větší finanční objem je držen v oběžném majetku, tedy v zásobách, pohledávkách a peněžních prostředcích než v dlouhodobém majetku.

Je dobré v této části disertační práce poukázat na následující porovnání získaných hodnot v rámci výzkumu s hodnotami, které zveřejnilo Ministerstvo průmyslu a obchodu v rámci dlouhodobého a oběžného majetku v odvětví stavebnictví viz tabulka 3-2 – Poměr dlouhodobého a oběžného majetku v odvětví stavebnictví, podkapitola 3.2.

Zastoupení dlouhodobého majetku (DM) v jednotlivých kategoriích podniků [%]

Rok	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	Průměr
Malé	31,15	35,08	40,39	39,28	32,30	39,69	41,94	33,95	40,09	37,10
Střední	33,89	35,15	38,87	32,36	31,21	28,87	29,53	35,41	30,38	32,85
Velké	16,55	13,43	14,30	14,63	13,48	13,48	14,07	15,33	15,25	14,50
Průměr	27,20	27,89	31,19	28,76	25,66	27,34	28,51	28,23	28,57	28,15

Tabulka 6–6 – Zastoupení DM v rámci kategorií [Tvorba: vlastní]

Zastoupení oběžného majetku (OM) v jednotlivých kategoriích podniků [%]

Rok	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	Průměr
Malé	68,31	63,28	58,86	60,09	67,15	59,63	56,57	65,47	58,04	61,93
Střední	65,89	64,59	60,73	67,32	68,55	70,70	69,94	63,49	68,17	66,60
Velké	83,11	86,12	85,17	84,93	85,82	85,48	85,00	83,73	83,89	84,81
Průměr	72,44	71,33	68,25	70,78	73,84	71,93	70,50	70,90	70,03	71,11

Tabulka 6–7 – Zastoupení OM v rámci kategorií [Tvorba: vlastní]

Pokud bychom porovnali výsledné průměrné hodnoty za řešené období (2009 až 2017) uvedené na tabulce 3-2 – Poměr dlouhodobého a oběžného majetku v odvětví stavebnictví z kapitoly 3²², které zveřejnilo Ministerstvo průmyslu a obchodu, došly bychom k závěru, že se v rámci dlouhodobého majetku hodnoty liší o **-3,96 %** a v rámci oběžného majetku o **+3,91 %**, což můžeme označit za nevýznamné odchylky v obou případech. Tyto odchylky mohou být způsobeny opět dvěma faktory, buď malým vzorkem našeho výzkumu, nebo více vzorky jedné kategorie velikosti podniků ve statistickém šetření Ministerstva průmyslu a obchodu, které by ovlivnily výsledné hodnoty.

6.7 Stanovení tvrzení na základě výsledků finanční analýzy

Ad a) Zlaté pravidlo vyrovnání rizika

Závěr dosavadní finanční analýzy: V rámci finanční analýzy byla zkoumána tzv. zlatá pravidla financování. Z dosavadního výzkumu vyplývá, že zlaté pravidlo vyrovnání rizika bylo naplněno pouze u skupiny vybraných středně velkých stavebních podniků, u malých podniků převažuje vlastní kapitál nad cizím a u velkých podniků převažuje cizí kapitál nad vlastním, tedy obrácený stav. Dále z výzkumu vyplývá, že struktura majetku, tedy poměr mezi dlouhodobým a oběžným majetkem je v rámci vybraných malých

²² Průměrná hodnota zastoupení dlouhodobého majetku v odvětví stavebnictví za období 2009 až 2017 je 32,11 %, průměrná hodnota zastoupení oběžného majetku v odvětví stavebnictví za stejné období je 67,21 %. Výpočet vychází z dat Ministerstva průmyslu a obchodu viz tabulka 3-2.

podniků 40 ku 60, středních podniků 30 ku 70 a velkých podniků 10 ku 90. Převládá tedy vždy oběžný majetek nad dlouhodobým.

Ad b) Zlaté bilanční pravidlo

V rámci výzkumu tzv. zlatého bilančního pravidla bylo zjištěno, že všechny tři skupiny vybraných stavebních podniků mají dlouhodobý majetek krytý pomocí dlouhodobých zdrojů. Zlaté bilanční pravidlo bylo naplněno v plném rozsahu.

Ad c) Zlaté pari pravidlo

Zlaté pari pravidlo, které říká, že dlouhodobý majetek má být krytý dlouhodobými zdroji, bylo taktéž naplněno v plném rozsahu u zkoumaných skupin vybraných stavebních podniků. Malé, střední i velké stavební podniky mají krytý dlouhodobý majetek vlastním kapitálem.

Na závěr dosavadního výzkumu byla zkoumána i průměrná částka dlouhodobého hmotného majetku odepisovatelného. Malé vybrané stavební podniky mají v průměru velikost tohoto majetku v hodnotě 8 630 000 Kč, střední mají tento odepisovatelný majetek v průměrné hodnotě 45 150 000 Kč a velké 411 150 000 Kč.

Dosavadní výstupy budou dále použity pro další krok výzkumu, který je zaměřen na daňovou optimalizaci jednotlivých kategorií stavebních podniků ve vazbě na finanční řízení dlouhodobého majetku.

6.8 Dotazníkové šetření, resp. řízený rozhovor

Znění dotazu pro vybrané stavební společnosti zahrnuté do výzkumu

Otázka č. 1

Kolik procent je z Vašeho dlouhodobého hmotného majetku firmy výrobním majetkem a kolik procent režijním majetkem?

Otázka č. 2

Jaké máte procentní zastoupení jednotlivých odpisových skupin u výrobního majetku firmy (dlouhodobý hmotný majetek výrobní)?

Otázka č. 3

Kolik položek máte průměrně ve výrobním dlouhodobém hmotném majetku?

Otázka č. 4

Jakou průměrnou úrokovou sazbu máte, pokud financujete dlouhodobý hmotný majetek pomocí úvěru nebo leasingu? + Jakou máte průměrnou dobu splácení?

Shrnutí odpovědí jednotlivých stavebních podniků zahrnutých do výzkumu

Velikost podniku	Firma	Odpověď na otázku č. 1		Odpověď na otázku č. 2				Odpověď na otázku č. 3	Odpověď na otázku č. 4		
		% zastoupení VM a RM z DHM		% zastoupení jednotlivých odpisových skupin				Průměrný počet položek ve výrobním DM	Průměrná úroková sazba		
		% zastoupení VM	% zastoupení RM	1. odpisová skupina	2. odpisová skupina	3. odpisová skupina	Ostatní	Celkový počet položek ve výrobním DM:	Leasing	Úvěr	Operativní nájem (Leaseplan)
Malé podniky	Tocháček spol. s r.o.	80,00%	20,00%	5%	80%	15%	0%	70	ne	ne	-
	Stavební firma SMAK, s.r.o.	78,00%	22,00%	24%	31%	45%	0%	60	ne	5,31%	-
	W.A.K., spol. s r.o.	Firma odmítla spolupráci na disertační práci.									
	I. Vyškovská stavební společnost, s.r.o.	Firma odmítla spolupráci na disertační práci.									
	Stavební firma VAPE s.r.o.	Firma odmítla spolupráci na disertační práci.									
Průměrné hodnoty za Malé podniky		-	-	-	-	-	-	65			
Střední podniky	KALÁB - stavební firma, s.r.o.	72,00%	28,00%	17%	55%	10%	19%	133	-	-	-
	PŘEMYSL VESELÝ stavební a inženýrská činnost s.r.o.	Firma odmítla spolupráci na disertační práci.									
	MORAVOSTAV Brno, a.s. stavební společnost	82,00%	18,00%	1%	95%	5%	0%	273	ne	ne	-
	Esok, spol. s r.o.	45,00%	55,00%	8%	74%	12%	6%	212	-	3,72%	-
	bss BĀŇSKÁ STAVEBNÍ SPOLEČNOST s.r.o.	94,00%	6,00%	18%	75%	7%	0%	200	ne	ne	-
Průměrné hodnoty za Střední podniky		-	-	-	-	-	-	205			
Velké podniky	OHL ŽS, a.s.	75,00%	25,00%	15%	55%	30%	0%	3 500	-	-	5,07%
	Metrostav a.s.	92%	8%	2%	80%	15%	3%	3 841	ne	ne	4,68%
	Strabag a.s.	61,00%	39,00%	6%	46%	13%	35%	3 924	-	-	-
	IMOS Brno, a.s.	56,00%	44,00%	1%	76%	23%	0%	184	ne	ne	-
	SYNER, s.r.o.	Firma odmítla spolupráci na disertační práci.									
Průměrné hodnoty za Velké podniky		-	-	-	-	-	-	2 862			
Průměrné hodnoty celkové:		73,50%	26,50%	9,65%	66,70%	17,45%	6,30%	-			
Vysvětlení průměrných hodnot		Průměr za všechny		Průměr za všechny				Průměr za jednotlivé skupiny	Nedostatečný počet hodnot. Vypočet viz statistika ČNB + nabídky leasingových společností.		

Tabulka 6–8 – Shrnutí odpovědí stavebních podniků – [Tvorba: vlastní]

Dle odpovědí z dotazníkového šetření můžeme konstatovat následující:

Odpověď na otázku č. 1

Zastoupení výrobního a režijního majetku z celkového dlouhodobého hmotného majetku (DHM) bylo stanoveno jako průměrná hodnota za všechny podniky bez ohledu na velikost, protože v prvním kole podniknutí dotazníkového šetření, resp. řízeného rozhovoru v rámci jednotlivých skupin podniků nebylo dosaženo dostatečného počtu odpovědí (dostatečný vzorek odpovědí) za jednotlivé kategorie (v každé skupině by museli odpovědět minimálně 4 firmy z 5-ti). Dalším faktem je to, že se malé, střední i velké podniky průměrně pohybovaly přibližně ve stejných hodnotách. Potvrzení výstupů, resp. zpřesnění hodnot proběhlo v druhém kole dotazníkového šetření, resp. řízených rozhovorů - viz podkapitola 6.9.2.

Průměr za všechny společnosti vyšel následující: 74% zastoupení výrobního majetku, 27% zastoupení režijního majetku.

Odpověď na otázku č. 2

Zastoupení jednotlivých odpisových skupin u dlouhodobého hmotného majetku (DHM) výrobního bylo stanoveno jako průměrná hodnota za všechny podniky bez ohledu na velikost, protože v prvním kole podniknutí dotazníkového šetření, resp. řízeného rozhovoru v rámci jednotlivých skupin podniků nebylo dosaženo dostatečného počtu

odpovědí (dostatečný vzorek odpovědí) za jednotlivé kategorie (v každé skupině by museli odpovědět minimálně 4 firmy z 5-ti). Dalším faktem je to, že se malé, střední i velké podniky průměrně pohybovaly přibližně ve stejných hodnotách. Potvrzení výstupů, resp. zpřesnění hodnot proběhlo v druhém kole dotazníkového šetření, resp. řízených rozhovorů - viz podkapitola 6.9.2.

Průměr za všechny společnosti vyšel následující: I. Odpisová skupina = 10 %; II. Odpisová skupina = 67 %; III. Odpisová skupina = 17 %; Ostatní = 6 %.

Odpověď na otázku č. 3

Průměrný počet položek ve výrobním dlouhodobém hmotném majetku (DHM) byl stanoven jako průměrná hodnota za jednotlivé skupiny stavebních podniků i přes fakt, že nebylo dosaženo dostatečného počtu odpovědí v rámci jednotlivých skupin podniků. Takto bylo rozhodnuto proto, protože počty jednotlivých položek v rámci DHM se diametrálně liší v rámci jednotlivých skupin podniků.

Průměr za malé podniky vyšel následovně: 65 položek; Průměr za střední podniky vyšel následovně: 205 položek; Průměr za velké podniky vyšel následovně: 2862 položek.

Odpověď na otázku č. 4

V rámci odpovědi č. 4 bylo zjištěno, že pouze dvě firmy z celkových 10 (z těch firem, které se účastnily dotazníkového šetření, resp. řízeného rozhovoru a odpověděli na otázku) financují zkoumaný majetek pomocí úvěru a další dvě firmy financují pomocí leasingu. Na základě toho, že nebyl získán dostatečný počet hodnot výše průměrné úrokové sazby v rámci úvěru a průměrné výše úrokové sazby (leasingového koeficientu) v rámci leasingu, tak byl proveden výpočet úrokové sazby pro úvěr ze statistických údajů České národní banky a výpočet průměrného leasingového koeficientu spolu s průměrnou výší akontací na základě druhého dotazníkového šetření v rámci leasingových společností.

6.9 Výpočet průměrné hodnoty položky DHM odepisovatelného

Výpočet průměrné hodnoty jedné položky dlouhodobého hmotného majetku odepisovatelného:

Výzkum stanovil výši dlouhodobého hmotného majetku odepisovatelného v rámci všech tří skupin vybraných stavebních podniků. Výše tohoto majetku je následující:

- Malé podniky = 8 630 000 Kč,

- Střední podniky = 45 150 000 Kč,
- Velké podniky = 411 150 000 Kč.

Dále dotazníkové šetření stanovilo následující:

- procentuální výši výrobního majetku (VM) z DHM odepisovatelného, a to ve výši 74 % (průměrná hodnota za všechny stavební podniky),
- procentní zastoupení II. odpisové skupiny, a to ve výši 67 % (průměrná hodnota za všechny stavební podniky),
- průměrný počet položek ve výrobním dlouhodobém hmotném majetku, a to v následujících výších:
  - Malé podniky = 65 položek,
  - Střední podniky = 205 položek,
  - Velké podniky = 2 862 položek.

Nyní je přistoupeno k výpočtu průměrného počtu položek ve II. odpisové skupině, a to následovně:

- Malé podniky = 67 % z 65 položek = 44 položek,
- Střední podniky = 67 % z 205 položek = 137 položek,
- Velké podniky = 67 % z 2 862 položek = 1 918 položek.

Dále je přistoupeno k výpočtu **výrobního dlouhodobého hmotného majetku odepisovatelného**, a to následovně:

- Malé podniky = 74 % z částky 8 630 000 Kč = 6 386 200 Kč,
- Střední podniky = 74 % z částky 45 150 000 Kč = 33 411 000 Kč,
- Velké podniky = 74 % z částky 411 150 000 Kč = 304 251 000 Kč.

Nakonec je stanovena průměrná hodnota jedné položky, a to následovně:

- Malé podniky = 6 386 200 Kč / 44 položek = 145 141 Kč/položka,
- Střední podniky = 33 411 000 Kč / 137 položek = 243 876 Kč/položka,
- Velké podniky = 304 251 000 Kč / 1 918 položek = 158 629 Kč/položka.

Výše uvedené výpočty jsou shrnuty v následující tabulce:

Velikost podniku	DHM odepisovatelný	Z toho VM v %	Procentní zastoupení 2. odpisové skupiny	Průměrný počet položek ve výrobním DHM:	Výpočty:		
					Průměrný počet položek v 2. odpisové skupině:	Výrobní DHM odepisovatelný:	Průměrná hodnota jedné položky:
číslo sloupce	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
výpočet					(3)*(4)	(1)*(2)	(5)/(6)
Malé podniky	8 630 000 Kč	74%	67%	65	44	6 386 200 Kč	145 141 Kč/položka
Střední podniky	45 150 000 Kč	74%	67%	205	137	33 411 000 Kč	243 876 Kč/položka
Velké podniky	411 150 000 Kč	74%	67%	2 862	1918	304 251 000 Kč	158 629 Kč/položka

Tabulka 6–9 – Výpočet průměrné hodnoty jedné položky [Tvorba: vlastní]

6.9.1 Závěrečné porovnání a stanovení nejvýhodnějšího způsobu financování

Na závěr disertační práce přistoupí k finálnímu porovnání²³ financování dlouhodobého hmotného majetku výrobního odepisovatelného.

Pro zopakování, financování bylo zvoleno následující:

- pořízení majetku z vlastních zdrojů = do nákladů nám vstupují pouze odpisy,
- pořízení majetku pomocí úvěru = do nákladů vstupují odpisy + úroky z úvěru,
- pořízení majetku pomocí finančního leasingu = do nákladů vstupuje leasingová splátka včetně akontace (měsíčně je to poměrná část akontace tzn. akontace rozpočítaná na jednotlivé měsíce).

Následující tabulka vedle sebe porovná všechny vybrané typy financování dlouhodobého hmotného majetku výrobního odepisovatelného a taktéž ukáže promítnutí financování do výsledku hospodaření v rámci skupiny malých, středních a velkých stavebních podniků.

Po zobrazení porovnání jednotlivých typů financování bude pomocí další tabulky zodpovězena otázka „O kolik korun českých je dražší úvěr a finanční leasing než vlastní financování, následně stanovena daňová úspora a vyjádřen rozdíl.

Poslední tabulka stanovuje celkové zhodnocení, které bere v potaz i nefinanční kritéria jednotlivých typů financování.

²³ V rámci porovnání je nutno očistit odpisy, úvěr i leasing od daně z příjmů právnických osob ve výši 19 %, jelikož vybrané typy financování majetku se promítnou do výsledku hospodaření, který je po zdanění, odpisech atd.

Velikost podniku	Průměrný VH za 5-ti leté období [tis. Kč] (VH po zdanění, odpisech, atd.)	Odpisy			Úvěr			Finanční leasing			Odpisy		Úvěr		Finanční leasing	
		Odpisy za 5 let (zrychlené) vč. daně	Daň 19%	Odpisy za 5 let (zrychlené) bez daně	Úvěr (5 let = odpisy + úroky) = konstatní úmor	Daň 19%	Úvěr (5 let) = konstatní úmor = bez daně	Leasing (5 let splácení)	Daň 19%	Leasing (5 let splácení) = bez daně	Promítnutí pouze odpisů do VH		Promítnutí úvěru (odpisy + úroky) do VH		Promítnutí leasingu (leasingové splátky + poměrná část akontace) do VH	
číslo sloupce	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)
vypočet		(2)*19%	(2)-(3)	(2)-(3)	(5)	(5)*19%	(5)-(6)	(8)	(8)*19%	(8)-(9)	(11)-(4)	(4)/(11)	(13)-(7)	(7)/(13)	(15)-(10)	(10)/(15)
Malé podniky	7 650 000 Kč	145 141 Kč	27 577 Kč	117 564 Kč	161 210 Kč	30 630 Kč	130 580 Kč	170 976 Kč	32 485 Kč	138 491 Kč	7 532 436 Kč	1,561%	7 519 420 Kč	1,737%	7 511 509 Kč	1,844%
Střední podniky	30 250 000 Kč	243 876 Kč	46 336 Kč	197 540 Kč	270 876 Kč	51 466 Kč	219 409 Kč	287 286 Kč	54 584 Kč	232 702 Kč	30 052 460 Kč	0,657%	30 030 591 Kč	0,731%	30 017 298 Kč	0,775%
Velké podniky	2 074 200 000 Kč	158 629 Kč	30 140 Kč	128 489 Kč	176 191 Kč	33 476 Kč	142 715 Kč	186 865 Kč	35 504 Kč	151 361 Kč	2 074 071 511 Kč	0,006%	2 074 057 285 Kč	0,007%	2 074 048 639 Kč	0,007%

Tabulka 6–10 – Porovnání jednotlivých typů financování – [Tvorba: vlastní]

Vyjádření daňové úspory v rámci jednotlivých typů financování

Velikost podniku	O kolik je dražší úvěr a leasing než vl. financování? [Kč]			Daňová úspora [Kč]	Rozdíl [Kč]
Malé podniky	Úvěr	Výpočet: Úvěr - Odpis		13 016	3 053
	Leasing	Výpočet: Leasing - Odpis		20 926	4 909
Střední podniky	Úvěr	Výpočet: Úvěr - Odpis		21 870	5 130
	Leasing	Výpočet: Leasing - Odpis		35 162	8 248
Velké podniky	Úvěr	Výpočet: Úvěr - Odpis		14 225	3 337
	Leasing	Výpočet: Leasing - Odpis		22 871	5 365

Tabulka 6–11 – Vyjádření daňové úspory [Tvorba: vlastní]

Z uvedené tabulky 6-11 je zřejmé následující:

- a) Malé podniky
  - Úvěr je o 9 963 Kč dražší než vlastní financování v rámci 5-ti letého období.
  - Leasing je o 16 018 Kč dražší než vlastní financování v rámci 5-ti letého období.
- b) Střední podniky
  - Úvěr je o 16 740 Kč dražší než vlastní financování v rámci 5-ti letého období.
  - Leasing je o 26 914 Kč dražší než vlastní financování v rámci 5-ti letého období.
- c) Velké podniky
  - Úvěr je o 10 888 Kč dražší než vlastní financování v rámci 5-ti letého období.
  - Leasing je o 17 506 Kč dražší než vlastní financování v rámci 5-ti letého období.

Celkové finální zhodnocení jednotlivých typů financování

Finální tabulka zhodnocení jednotlivých typů financování bere v potaz jak kritéria, která disertační práce číselně vyjádřila (výše nákladu a daňová úspora), tak jednotlivá kritéria, která nelze číselně vyjádřit, ale mají významný vliv při rozhodování, jaký typ financování zvolit.

Tyto kritéria jsou například:

- **výše nákladu** = cílem je mít co nejvyšší ziskovost. Není cílem platit co nejnižší daně. Proto má odpis nejlepší známku, jelikož má nejnižší náklad.,
- **finanční alokace** = cílem je vydat co nejméně vlastních finančních prostředků. Proto má zde úvěr nejlepší známku, jelikož nepotřebujeme mít vlastní finanční prostředky. U leasingu potřebujeme alespoň akontaci a u odpisu potřebujeme celou částku v rámci vlastního financování.,
- **administrativa** = pouze administrativní zátěž navíc,
- **daňová úspora** = cílem je mít co nejnižší daně. To znamená mít co nejvyšší náklad.

Kritérium	Váha	Odpis		Úvěr		Leasing	
		Známka	Výsledná známka	známka	Výsledná známka	známka	Výsledná známka
číslo sloupce	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
výpočet			(1)*(2)		(1)*(4)		(1)*(6)
Výše nákladu	0,15	1	0,15	3	0,45	5	0,75
Finanční alokace	0,60	4	2,4	1	0,6	2	1,2
Administrativa	0,10	1	0,1	2	0,2	2	0,2
Daňová úspora	0,15	5	0,75	3	0,45	1	0,15
Výsledná známka			3,4		1,7		2,3

Pozn.: 1 = Nejlepší; 5 = Nejhorší; Nejnižší známka = nejevýhodnější

Tabulka 6–12 – Celkové finální zhodnocení jednotlivých typů financování

[Tvorba: vlastní]

Z uvedeného finálního zhodnocení vyplývá, že nejevýhodnější typ financování dlouhodobého hmotného majetku výrobního odepisovatelného (automobilu) je financování pomocí úvěru, jelikož po zvážení všech kritérií má tento typ financování nejnižší známku, tedy nejlepší.

6.9.2 Doplnění dotazníkového šetření a potvrzení správnosti výstupů z dotazníkového šetření

V rámci výzkumu byly v dotazníkovém šetření, resp. v řízených rozhovorech získány u kategorie malých podniků odpovědi pouze od dvou firem z pěti dotázaných (viz tabulka 6-8, str. 42). Proto byla vyvinuta snaha získat data ještě od dalších dvou firem, aby mohly být potvrzeny výstupy za kategorii malých podniků v rámci dotazníkového šetření.

Doplnění dotazníkového šetření proběhlo následujícím způsobem. Jelikož v rámci malých podniků odpověděli pouze dvě firmy z vybraných pěti, tak byly osloveny další tři firmy, které jsou velikostně (co do výše aktiv, čistého obrátu a počtu zaměstnanců) a podnikatelským zaměřením téměř identické se společnostmi zahrnutými do výzkumu.

Z těchto dodatečných třech společností poskytly odpovědi dvě pod podmínkou, že v disertační práci nebudou zmíněny jejich obchodní názvy.

Proto jsou tyto firmy v následující tabulce označeny jako „Malý stavební podnik č. 1“ a „Malý stavební podnik č. 2“.

Velikost podniku	Firma	Odpověď na otázku č. 1		Odpověď na otázku č. 2				Odpověď na otázku č. 3	Odpověď na otázku č. 4		
		% zastoupení VM a RM z DHM		% zastoupení jednotlivých odpisových skupin				Průměrný počet položek ve výrobním DM	Průměrná úroková sazba		
		% zastoupení VM	% zastoupení RM	1. odpisová skupina	2. odpisová skupina	3. odpisová skupina	Ostatní	Celkový počet položek ve výrobním DM:	Leasing	Úvěr	Operativní nájem (Leaseplan)
Malé podniky	Tocháček spol. s r.o.	80,00%	20,00%	5%	80%	15%	0%	70	ne	ne	-
	Stavební firma ŠMAK, s.r.o.	78,00%	22,00%	24%	31%	45%	0%	60	ne	5,31	-
	W.A.K., spol. s r.o.	Firma odmítla spolupráci na disertační práci.									
	I. Vyškovská stavební společnost, s.r.o.	Firma odmítla spolupráci na disertační práci.									
	Stavební firma VAPE s.r.o.	Firma odmítla spolupráci na disertační práci.									
	Doplnění dotazníku - Malý stavební podnik č. 1	75,00%	25,00%	6%	73%	20%	1%	83	ne	ne	-
Doplnění dotazníku - Malý stavební podnik č. 2	76,00%	24,00%	12%	65%	14%	9%	48	ne	ne	-	
Průměrné hodnoty za Malé podniky		-	-	-	-	-	-	65,25			
Střední podniky	KALÁB - stavební firma, s.r.o.	72,00%	28,00%	17%	55%	10%	18%	133	-	-	-
	PŘEMYSL VESELÝ stavební a inženýrská činnost s.r.o.	Firma odmítla spolupráci na disertační práci.									
	MORAVOSTAV Brno, a.s. stavební společnost	82,00%	18,00%	1%	95%	5%	0%	273	ne	ne	-
	Esox, spol. s r.o.	45,00%	55,00%	8%	74%	12%	6%	212	-	3,72	-
	bss BĀŇSKĀ STAVEBNÍ SPOLEČNOST s.r.o.	94,00%	6,00%	18%	75%	7%	0%	200	ne	ne	-
Průměrné hodnoty za Střední podniky		-	-	-	-	-	-	205			
Velké podniky	OHL ŽS, a.s.	75,00%	25,00%	15%	55%	30%	0%	3 500	-	-	5,07%
	Metrostav a.s.	92%	8%	2%	80%	15%	3%	3 841	ne	ne	4,69%
	Strabag a.s.	61,00%	39,00%	6%	46%	13%	35%	3 924	-	-	-
	IMOS Brno, a.s.	56,00%	44,00%	1%	76%	23%	0%	184	ne	ne	-
	SYNER, s.r.o.	Firma odmítla spolupráci na disertační práci.									
Průměrné hodnoty za Velké podniky		-	-	-	-	-	-	2 862			
Průměrné hodnoty celkové:		73,83%	26,17%	9,54%	67,08%	17,38%	6,00%	-			
Vysvětlení průměrných hodnot		Průměr za všechny		Průměr za všechny				Průměr za jednotlivé skupiny	Nedostatečný počet hodnot. Výpočet viz statistika ČNB + nabídky leasingových		

Tabulka 6–13 – Shrnutí odpovědí stavebních podniků po doplnění dalších dvou firem

[Tvorba: vlastní]

Z doplnění dotazníkového šetření je zřejmé, že doplněné stavební společnosti („Malý stavební podnik č. 1“ a „Malý stavební podnik č. 2“) potvrzují, resp. ještě více zpřesňují dříve stanovené závěry z tohoto šetření (jelikož do výpočtů v DP bereme zaokrouhlené procentní hodnoty).

Následující tabulka zobrazují výstupní hodnoty dotazníkového šetření před doplněním dalších dvou firem a po doplnění těchto dvou firem.

	Odpověď na otázku č. 1		Odpověď na otázku č. 2				Odpověď na otázku č. 3
	% zastoupení VM	% zastoupení RM	1. odpisová skupina	2. odpisová skupina	3. odpisová skupina	Ostatní	Celkový počet položek ve výrobním DM v rámci malých podniků:
Průměrné hodnoty celkové před doplněním dalších dvou firem:	73,50%	26,50%	9,65%	66,70%	17,45%	6,30%	65,00
Průměrné hodnoty celkové po doplněním dalších dvou firem:	73,83%	26,17%	9,54%	67,08%	17,38%	6,00%	65,25
Procentní změna:	0,45	-1,26	-1,12	0,57	-0,43	-4,76	0,38

Tabulka 6–14 – Procentní změna výsledných hodnot z dotazníkového šetření po započítání dodatečných dvou firem [Tvorba: vlastní]

Z této tabulky jde vyčíst, že hodnoty použité dále do výpočtů disertační práce lze použít a považovat za relevantní, jelikož odchylka po doplnění těchto firem je v rámci % zastoupení VM a RM +0,45 % resp. -1,26 %, v rámci % zastoupení 2 odpisové skupiny +0,57 % a v rámci celkového počtu položek ve výrobním DM +0,38 %. Tyto odchylky nelze považovat za významné, a proto doplněním tohoto dotazníkového šetření můžeme prohlásit, že ho lze použít v takové formě, v jaké byl použit před doplněním dalších dvou malých podniků.

6.9.3 Odůvodnění vzorku pěti firem v každé kategorii stavebních podniků včetně uvažovaného období 2009-2017

Disertační práce se zaměřila na stavební firmy, které působí zejména na Brněnsku a jejich hlavní podnikatelskou činností je provádění staveb, jejich změn a odstraňování, přičemž byly vybrány firmy, které se z velké části zabývají především pozemním stavitelstvím (hlavně v kategorii malých a středních podniků; velké podniky mají záběr rozsahu podnikatelských činností větší, proto nelze najít velké stavební podniky, které by prováděli jen pozemní stavby). Do výzkumu byly zahrnuty dvě firmy, které z Brněnska nepocházejí. Jedná se o firmu bss BÁŇSKÁ STAVEBNÍ SPOLEČNOST s.r.o. a Stavební firma VAPE s.r.o.. Tyto firmy byly vybrány proto, protože v rámci Brněnska nebyl nalezen pátý malý a střední podnik, který by měl všechna potřebná data zveřejněna, a jeho zástupci by byli ochotni podstoupit řízený rozhovor ohledně jejich účetnictví. Vybrané firmy se ale svým charakterem a záběrem činností neliší od ostatních firem v dané kategorii.

Počet firem zahrnutých do výzkumu je celkově 15, v každé kategorii 5 firem. Se vzorkem 15-ti firem se počítá z následujících důvodů:

- Cílem disertační práce není pouze statistické šetření, ale je jím především i nastavení metodického postupu pro stanovení vlivu finančního řízení dlouhodobého majetku na výsledek hospodaření a prokázání v rámci případové studie stejnorodost či různorodost dopadů na hospodářský výsledek vlivem finančního řízení dlouhodobého majetku u jednotlivých kategorií velikostí stavebních podniků.
- Český statistický úřad uvádí, že na území Jihomoravského kraje sídlilo celkově 71 středních a velkých stavebních podniků v roce 2018 i 2019 (podniků s 50 a více zaměstnanci) [Český statistický úřad; Stavebnictví v roce 2019; Odkaz: <https://www.czso.cz/csu/xb/stavebnictvi-v-roce-2019>]. Toto číslo nám říká, že v Jihomoravském kraji provádí stavební činnost cca 13 % velkých a středních stavebních podniků z celkového počtu 551 stavebních podniků v rámci celé ČR ($71/551 * 100 \%$). V celkovém počtu 71 jsou zahrnuty všechny střední a velké stavební podniky (podniky, jejichž činností jsou jak provádění vodohospodářských staveb, pozemních staveb, podzemních staveb, dopravních staveb, atd.). Bohužel už statistiky neuvádějí, kolik stavebních podniků z celkového počtu 71 se zabývá hlavně zvolenou podnikatelskou činností a statistiky už vůbec neuvádějí pouze Brněnsko a okolí – logicky je to ale o poznání méně, než číslo 71. Pro malé stavební podniky není statistika v rámci krajů zveřejněna. U malých stavebních podniků je navíc problém, že nemají zveřejněná potřebná data pro daný časový úsek – působí na trhu jen krátce. Dalším důležitým faktem je to, že některé tyto podniky jsou zaříděny do kategorie „malých stavebních podniků“ jen po kratší časový úsek a poté se z nich stávají „středně velké stavební podniky“.

Ministerstvo průmyslu a obchodu vydává kvartálně, pololetně i ročně statistiku finančních ukazatelů za jednotlivá odvětví, kde v rámci stavebnictví počítá s 85 společnostmi v rámci celé České republiky, z toho cca 44 podniků se zabývá stejnou činností, jako vybrané podniky v disertační práci. Z toho plyne, že vzorek 15 podniků představuje cca 30 % (resp. 34 % vč. dvou firem, které nepochází z Brněnska) z celorepublikového počtu vzorků, se kterými počítá MPO. Když vezmeme na vědomí, že disertační práce je zaměřena na Brněnsko, tak vypovídající schopnost výzkumu je pro tuto lokalitu vysoká.

Tyto skutečnosti výrazně omezují výběr vzorku stavebních podniků.

- **Zaměření na Brněnsko bylo z důvodu získání relevantních závěrů, které jsou podloženy dotazníkovým šetřením, resp. podniknutím řízených rozhovorů s vedením daných vybraných firem, v rámci kterých firmy zodpovídaly dotazy ohledně jejich finančního řízení – tudíž získané informace jsou s velkou pravděpodobností velmi pravdivé a nikde jinde nedohledatelné.** Firmy obecně moc nechtějí na interní účetní informace odpovídat, proto bylo vybráno vždy 5 největších (nejvýznamnějších) stavebních firem pro danou velikostní kategorii v rámci zaměření na hlavní podnikatelskou činnost spočívající v provádění pozemních staveb, jejich změn a odstraňování. Z těchto celkových 15-ti firem bylo ochotno podstoupit řízený rozhovor celkem 10 (4 firmy v kategorii velkých podniků, 4 firmy v kategorii středních podniků a 2 firmy v kategorii malých podniků). Jelikož v kategorii malých podniků nebyla splněna podmínka, aby se řízeného rozhovoru účastnili alespoň 4 z 5-ti vybraných firem, tak proběhlo doplnění řízeného rozhovoru s dalšími dvěma stavebními podniky pod podmínkou zachování jejich anonymity. Toto doplnění jen potvrdilo dříve vyhodnocené výstupy za kategorii malých stavebních podniků.

Dále disertační práce bere v úvahu data za období 2009 až 2017 (9-ti leté období) z následujících důvodů:

- Každý podnikatelský subjekt se vyvíjí a jeho snahou je růst. Zejména malé stavební podniky se časem zařadí do velikostní kategorie středních podniků. **Z tohoto důvodu je záměrně vybráno takové období, ve kterém dané vybrané firmy splňují podmínky pro zatřídění do velikostních kategorií. Pokud by disertace zahrnula i roky 2018 a 2019, tak se stane to, že například firma Tocháček spol. s r.o. bude splňovat kritéria pro středně velké stavební podniky a její data budou zkreslovat danou kategorii stavebních podniků.** Pro rok 2020 je samo o sobě brzy, jelikož účetní závěrky firmy zveřejňují se značným zpožděním, i když jim zákon ukládá povinnost dřívějšího zveřejnění.
- Dalším odůvodněním vybraného období je fakt, že ne vždy každá firma má zveřejněna potřebná data jak pro její zatřídění do velikostní skupiny, tak pro její správnost/úplnost účetních dat. Tento důvod je taktéž i důvodem pro omezený počet vzorků firem (celkový počet 15-ti firem zahrnutých do výzkumu).

Všechny uvedené důvody přiměly disertační práci počítat se vzorkem 15-ti stavebních podniků a obdobím 2009-2017, jelikož snahou disertační práce je poskytnout kvalitní výstupy.

7 Závěr

Disertační práce je zpracována na téma vliv finančního řízení dlouhodobého majetku na hospodaření stavebních podniků. Cílem disertační práce bylo nastavení metodického postupu pro stanovení vlivu finančního řízení dlouhodobého majetku na výsledek hospodaření a prokázat na případové studii stejnorodost či různorodost dopadů na hospodářský výsledek vlivem finančního řízení dlouhodobého majetku u jednotlivých kategorií velikostí vybraných stavebních podniků.

Vybrané finanční ukazatele finanční analýzy, které by statisticky dokládaly finanční řízení firem a splňovaly základní finanční pravidla (zlatá pravidla financování) existují pouze jako souhrnná data za celé odvětví stavebnictví zveřejňovaná Ministerstvem průmyslu a obchodu a **nejsou dále členěna do jednotlivých kategorií** stavebních podniků. Z tohoto důvodu je **přidaná hodnota disertační práce ta**, že nejprve zobrazuje nastavení metodického postupu pro stanovení vlivu finančního řízení dlouhodobého majetku na výsledek hospodaření a dále toto členění a výzkum v rámci roztržení vybraných stavebních podniků dokládá a poukazuje na rozdíly mezi jednotlivými kategoriemi vybraných stavebních podniků stanovených dle zákona o účetnictví **v rámci vybraných finančních ukazatelů a dopadů na hospodářský výsledek vlivem finančního řízení dlouhodobého hmotného majetku včetně stanovení nejvýhodnějšího způsobu financování**. Tento výzkum nebyl proveden ani jinými výzkumníky, a proto ho lze označit za jedinečný.

Metodologie výzkumu je popsána v kap. 4 disertační práce a daný metodický postup je stanoven v kapitole 5, přičemž tento metodický postup je ověřen na případové studii a ho lze aplikovat na jakýkoliv další výzkum v rámci zkoumání vlivu finančního řízení DHM na hospodaření společností. Dosavadní výzkum byl postaven na případové studii, která zahrnuje celkem 15 vybraných stavebních společností čítající celkem 135 vzorků, jelikož je v rámci každé firmy analyzováno 9-ti leté období účetních závěrek resp. účetních výkazů (15 firem x 9 let = 135 vzorků). Dále v rámci tohoto výzkumu je provedení dotazníkového šetření, resp. provedení řízených rozhovorů, kde bylo k jeho vyplnění vyzváno těchto vybraných 15 stavebních firem, přičemž se podařilo v prvním kole šetření získat odpovědi od 10-ti firem z 15-ti. Abychom mohli potvrdit výstupy z tohoto dotazníkového šetření, bylo nutné provést dodatečné oslovení dalších firem v kategorii „malé stavební podniky“, protože zde firmy nebyly ochotny odpovídat na dotazy (při prvním oslovení odpověděly pouze 2 firmy z 5-ti). Byly proto vybrány firmy, které jsou

velikostně (co do výše aktiv, čistého obratu a počtu zaměstnanců) a podnikatelským zaměřením téměř identické se společnostmi zahrnutými do výzkumu. **Odpovědi se podařilo získat od dodatečných dvou firem a taktéž se podařilo potvrdit dosavadní výstupy dotazníkového šetření** (nyní každá kategorie stavebních podniků obsahuje odpovědi dotazníkového šetření od 4 firem z 5-ti, celkem tedy od 12-ti firem).

Výzkumná otázka je položena následujícím způsobem:

„Má způsob financování, resp. finanční řízení dlouhodobého majetku u jednotlivých kategorií velikostí stavebních podniků stejný dopad na výsledek hospodaření? Pokud ne, o jaký dopad se jedná?“

Z tabulky 5-59 disertační práce vyplývá, že způsob financování, resp. finanční řízení dlouhodobého majetku u jednotlivých kategorií velikostí stavebních podniků **má různorodý dopad na výsledek hospodaření**. Z dosavadního výzkumu vyplývá, že:

- Malé podniky = dopad nákladů spojených s vlastním zdrojem financování (odpisů) do výsledku hospodaření je 1,561 %, úvěrem do výsledku hospodaření je 1,737 % a finančním leasingem do výsledku hospodaření je 1,844 %, tzn., že všechny druhy financování mají dopad do hospodářského výsledku v průměru 1,7 %, řádově se tedy jedná o procenta,
- Střední podniky = dopad nákladů spojených s vlastním zdrojem financování (odpisů) do výsledku hospodaření je 0,657 %, úvěrem do výsledku hospodaření je 0,731 % a finančním leasingem do výsledku hospodaření je 0,775 %, tzn., že všechny druhy financování mají dopad do hospodářského výsledku v průměru 0,7 %, řádově se tedy jedná o desetiny procenta,
- Velké podniky = dopad nákladů spojených s vlastním zdrojem financování (odpisů) do výsledku hospodaření je 0,006 %, úvěrem do výsledku hospodaření je 0,007 % a finančním leasingem do výsledku hospodaření je 0,007 %, tzn., že všechny druhy financování mají dopad do hospodářského výsledku v průměru 0,007 %, řádově se tedy jedná o tisícinu procenta.

Metodika výpočtu: (Odpisy za 5 let / (Průměrný VH za 5-ti leté období – Odpisy za 5 let))*100% => např. 1,561% v rámci malých podniků => Došlo ke snížení HV o 1,561 % vlivem započtení odpisů do VH (odpisy tvoří náklad a snižují HV).

Lze konstatovat, že dopad jednotlivých druhů financování do VH je u velkých podniků řádově v tisícinách procenta, u středních v desetínách procenta a u malých řádově v procentech.

7.1 Přínos pro vědní obor

Přínos pro vědní obor spočívá v zobrazení nastavení metodického postupu (viz kapitola 5) pro stanovení vlivu finančního řízení dlouhodobého majetku na výsledek hospodaření a v poukázání na rozdíly mezi jednotlivými vybranými společnostmi zatříděnými do velikostních kategorií stanovených zákonem o účetnictví v rámci vybraných finančních ukazatelů a dopadů na hospodářský výsledek vlivem finančního řízení dlouhodobého hmotného majetku včetně stanovení nejvýhodnějšího způsobu financování v rámci případové studie. Pro zajímavost, ani oficiální výstupy Českého statistického úřadu, či Ministerstva průmyslu a obchodu neprezentují vybrané finanční ukazatele v rámci rozřídění do jednotlivých kategorií stavebních podniků dle zákona o účetnictví. Tento výzkum nebyl proveden ani jinými výzkumníky, a proto ho lze označit za jedinečný.

7.2 Přínos pro praxi

Výstupy disertace mohou sloužit jako podklad pro rozhodování při finančním řízení dlouhodobého majetku ve stavební společnosti.

7.3 Možné pokračování výzkumu

Výsledky výzkumu, resp. disertační práce odpovídají danému vybranému vzorku stavebních firem. Možným dalším výzkumem, resp. pokračováním by mohlo dojít například k zpřesnění daného výzkumu.

Dále by mohly být výstupy práce aplikovány na podobný kraj, jako je Jihomoravský, jelikož vybrané stavební podniky byly převážně z Brněnska a okolí.

7.4 Metodický postup

Daný metodický postup je stanoven v kapitole 5, přičemž tento metodický postup je ověřen na případové studii a ho lze aplikovat na jakýkoliv další výzkum v rámci zkoumání vlivu finančního řízení DHM na hospodaření společností.

8 Použité zdroje

- [1] Srpová, J., Řehoř, V. et al. (2010). *Základy podnikání*. Praha, Grada Publishing. ISBN 978-80-247-3339-5.
- [2] Geruzel-Dudzińska, B. *Financing of Fixed Asset Investment in the Small and Medium-Sized Enterprises in Poland*. *Współczesna Gospodarka* [online]. University of Gdansk, 2016, 7(1), 71-80 [cit. 2021-11-05]. ISSN 2082-677X.
- [3] Kislingerová, E.(2007).*Manažerské finance*. Praha. C.H.Beck.ISBN 978-80-717-9903-0.
- [4] Biliavska, A.V. , Mizunska, I.R. and Yurii, E.O. (2019). *The Comparative Analysis of the Financial Performance of the JSC «Chernivtsioblenergo» and JSC «Lvivoblenergo»*, *Biznes Inform*, Vol. 6(497), 169-176. doi: 10.32983/2222-4459-2019-6-169-176
- [5] Biliavska, A.V., Mizunska, I.R. and Kovalchuk, N.O. (2019). *The Analytical Aspects of Management of the Liquidity Level and Solvency of Enterprises in the Energy Industry*, *Biznes Inform*, Vol. 1(492), 255-261.
- [6] Vizslai, I. (2015). *Assessing the Assets and Capital Structure in Different Forest Companies*, *Acta Facultatis Forestalis Zvolen*.
- [7] Isik and Meric (2009). *Public investment financing at European Union “Golden rule”*, *Ega Akademik bakis*, Vol. 9(4), 1591-1603.
- [8] Groneck, M. (2010). *A golden rule of public finance or a fixed deficit regime?*, *Economic Modelling*, Vol. 27(2), 523-534, doi: 10.1016/j.econmod.2009.11.005
- [9] Konečný, Z. (2013). *Golden Rules of Financing Relating to the life Cycle of Czech Automotive Firms*, *Journal of Competitiveness*, Vol. 5(2),83-97, doi: 10.7441/joc.2013.02.06
- [10] Dostálová, L. *Základní pravidla financování podniku a výkonový benchmarking*. Univerzita Pardubice, 2015.
Dostupné na:
https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/61516/DostalovaL_ZakladniPravidla_MK_2015.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- [11] Fedorková, K. *Importance of Financial Aspects of a Company Crisis Management in Slovakia*. *Marketing and branding research* [online]. Vancouver: Canadian Institute for Knowledge Development (CIKD), 2018, 5(1), 8 [cit. 2021-11-03]. Dostupné z: doi:10.19237/MBR.2018.01.02
- [12] Ministerstvo průmyslu a obchodu – *Analytické materiály a statistiky (finanční analýzy podnikové sféry za roky 2008 až 2018)* – [online], [cit. 1.9.2020]
Dostupné na:
<https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/analyticke-materialy-a-statistiky/analyticke-materialy/>
- [13] Pavlákova Dočekalová, M. a Kocmanová, A. *In: Procedia Social and Behavioral Sciences* [online]. Elsevier, s. 491-496 [cit. 2021-11-02]. ISSN 1877-0428. Dostupné z: doi:10.1016/j.sbspro.2015.11.439
- [14] Gerschewski, S. a Xiao, S. *Beyond financial indicators: An assessment of the measurement of performance for international new ventures*. *International business review* [online]. Elsevier, 2015, 24(4), 615-629 [cit. 2021-11-02]. ISSN 0969-5931. Dostupné z: doi:10.1016/j.ibusrev.2014.11.003

- [15] Barros, A, S Sousa a E Nunes. *Performance indicators in the construction industry: a study with Portuguese companies*. IOP conference series. Materials Science and Engineering [online]. Bristol: IOP Publishing, 2020, 800(1), 12008 [cit. 2021-11-03]. ISSN 1757-8981. Dostupné z: doi:10.1088/1757-899X/800/1/012008
- [16] Zeng, Z., LI, X. a Chen, X. *Analysis of Financial Indicators of Listed Companies-- A Case Study of Aonong Group*. IOP conference series. Earth and environmental science [online]. Bristol: IOP Publishing, 2020, 526(1), 12173 [cit. 2021-11-08]. ISSN 1755-1307. Dostupné z: doi:10.1088/1755-1315/526/1/012173
- [17] Michalak, J. *The financial and non-financial performance indicators in strategic reports of companies from the UK – relevance from the perspective of socially responsible investors*. Acta Universitatis Lodzianis. Folia oeconomica [online]. Lodz University Press, 2017, 1(327) [cit. 2021-11-08]. ISSN 0208-6018. Dostupné z: doi:10.18778/0208-6018.327.04
- [18] Thomas NG, S, M.W Wong, J. a Zhang, J. *Applying Z-score model to distinguish insolvent construction companies in China*. Habitat international [online]. Elsevier, 2011, 35(4), 599-607 [cit. 2021-11-08]. ISSN 0197-3975. Dostupné z: doi:10.1016/j.habitatint.2011.03.008.
- [19] Maksymchuk, O., Baulina O. a Klyushin, V. *The financial modeling in industrial building using the method of hierarchies analysis*. SHS web of conferences [online]. Les Ulis: EDP Sciences, 2017, 35, 1030 [cit. 2021-11-03]. ISSN 2261-2424. Dostupné z: doi:10.1051/shsconf/20173501030
- [20] Mbona, Reginald Masimba a Kong YUSHENG. *Financial statement analysis*. AJAR (Asian Journal of Accounting Research) (Online) [online]. Bingley: Emerald Group Publishing Limited, 2019, 4(2), 233-245 [cit. 2021-11-04]. ISSN 2443-4175. Dostupné z: doi:10.1108/AJAR-05-2019-0037
- [21] Kovarova, H. a Vitkova, E. *Management Input of Variables and its Impact on the Overall Development of Construction Company*. In: IOP conference series. Materials Science and Engineering [online]. Bristol: IOP Publishing, 2019, s. 102046 [cit. 2021-11-04]. ISSN 1757-8981. Dostupné z: doi:10.1088/1757-899X/471/10/102046
- [22] Shaoul, J., Stafford, A. a Stapleton, P. *Highway Robbery? A Financial Analysis of Design, Build, Finance and Operate (DBFO) in UK Roads*. Transport reviews [online]. Routledge, 2006, 26(3), 257-274 [cit. 2021-11-08]. ISSN 0144-1647. Dostupné z: doi:10.1080/01441640500415243
- [23] Xidonas, P., Mavrotas, G. a Psarras, J. *A multicriteria methodology for equity selection using financial analysis*. Computers & operations research [online]. Kidlington: Elsevier, 2009, 36(12), 3187-3203 [cit. 2021-11-08]. ISSN 0305-0548. Dostupné z: doi:10.1016/j.cor.2009.02.009
- [24] Musienko, Svetlana O. *Financial analysis and forecasting of the results of small businesses performance based on regression model*. Aktual'nye problemy ekonomiki i prava [online]. Tatar Educational Center "TAGLIMAT", 2017, 11(1), 18-33 [cit. 2022-07-05]. ISSN 1993-047X. Dostupné z: doi:10.21202/1993-047X.11.2017.1.18-33
- [25] Krivka, A. a Stonkutė, E. *Complex Analysis of Financial State and Performance of Construction Enterprises*. Business, management and education [online]. Vilnius: Vilnius Gediminas Technical University, Department of Construction Economics & Property, 2015, 13(2), 220-233 [cit. 2021-11-09]. ISSN 2029-7491. Dostupné z: doi:10.3846/bme.2015.300

- [26] Zaslavskaya, I. *Ensuring financial statement accuracy through adjusting the value of reserves in construction organizations*. IOP conference series. Materials Science and Engineering [online]. Bristol: IOP Publishing, 2020, 869(6), 62035 [cit. 2021-11-03]. ISSN 1757-8981. Dostupné z: doi:10.1088/1757-899X/869/6/062035
- [27] Gregory L Prescott. *Enhancing the Analysis of Contractors' Financial Statements by Focusing on Supplemental Disclosures*. The RMA Journal [online]. Philadelphia: Robert Morris Associates, 2007, 90(2), 20 [cit. 2021-11-03]. ISSN 1531-0558.
- [28] Schenck, Natalya A a Fran M WOLF. *Issues of financial statement analysis of small homebuilders in commercial lending decision process in the U.S.* International journal of business, accounting, and finance [online]. International Academy of Business and Public Administration Disciplines, 2010, 4(2), 33 [cit. 2021-11-03]. ISSN 1936-699X.
- [29] Li, Y. *Audit Risk Evaluation Model for Financial Statement Based on Artificial Intelligence*. Journal of computing and information technology [online]. Sveuciliste U Zagrebu, 2021, 28(3), 207-223 [cit. 2021-11-08]. ISSN 1330-1136. Dostupné z: doi:10.20532/cit.2020.1005180
- [30] Plummer, E. a K Patton, T. *Using financial statements to provide evidence on the fiscal sustainability of the states*. Journal of public budgeting, accounting & financial management [online]. Emerald Publishing Limited, 2015, 27(2), 225-264 [cit. 2021-11-08]. ISSN 1096-3367. Dostupné z: doi:10.1108/JPBAFM-27-02-2015-B004
- [31] Owusu-Ansah, S. a Leventis, S. *Timeliness of corporate annual financial reporting in Greece*. The European accounting review [online]. Routledge, 2006, 15(2), 273-287 [cit. 2021-11-09]. ISSN 0963-8180. Dostupné z: doi:10.1080/09638180500252078
- [32] Šenec, A. *Hodnocení poměrového ukazatele výkony na dlouhodobý majetek vybraných podniků strojírenského zaměření v regionu soudržnosti severovýchod*. Scientific Papers of the University of Pardubice. Series D. Faculty of Economics and Administration [online]. Pardubice: University of Pardubice, Faculty of Economics and Administration, 2014, (32), 118 [cit. 2021-11-02]. ISSN 1211-555X.
- [33] Svoboda, P. *Valuation of tangible fixed assets pursuant to the Czech accounting law and international accounting standards*. Agricultural economics (Praha) [online]. Prague: Czech Academy of Agricultural Sciences (CAAS), 2008, 53(10), 466-474 [cit. 2021-11-02]. ISSN 0139-570X. Dostupné z: doi:10.17221/927-AGRICECON
- [34] Lososova, J., Zdenek, R. a Svoboda, J. *Tangible fixed assets in Czech small and middle-sized farms*. Eastern journal of European studies [online]. Iasi: Alexandru Ioan Cuza University of Iasi - CES - EJES, 2020, 11(1), 236-251 [cit. 2021-11-03]. ISSN 2068-651X.
- [35] Kantun, S, S Djaja a T Kartini. *Analysis of fixed assets accounting implementation in Micro, Small and Medium Enterprises (MSMEs) units in Jember*. IOP conference series. Earth and environmental science [online]. Bristol: IOP Publishing, 2019, 243(1), 12064 [cit. 2021-11-05]. ISSN 1755-1307. Dostupné z: doi:10.1088/1755-1315/243/1/012064
- [36] Deo, P. *Fixed Asset Management – Revisited*. Journal of accounting and finance [online]. 2021, 21(1) [cit. 2021-11-08]. ISSN 2158-3625. Dostupné z: doi:10.33423/jaf.v21i1.4155

- [37] Eickelkamp, T. *Significance of fixed assets in life cycle assessments*. Journal of cleaner production [online]. Elsevier, 2015, 101, 97-108 [cit. 2021-11-09]. ISSN 0959-6526. Dostupné z: doi:10.1016/j.jclepro.2015.03.075
- [38] Matveeva, M V a E A Filatov. *Integral analysis of the model of profitability of fixed assets in the construction industry of the Russian Federation*. In: IOP conference series. Earth and environmental science [online]. Bristol: IOP Publishing, 2021, s. 12157 [cit. 2021-11-09]. ISSN 1755-1307. Dostupné z: doi:10.1088/1755-1315/751/1/012157
- [39] Kusák, Jiří. *Finanční řízení stavební zakázky v rámci sdružení firem*. Brno, 2018, VUT v Brně. FAST. Ústav stavební ekonomiky a řízení. Vedoucí diplomové práce Ing. Eva Vítková, Ph.D.
- [40] *Zákon č. 563/1991, Sb. o účetnictví* [online], [cit. 1. 10. 2021].
Dostupné na:
< <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-563/zneni-20220101> >
- [41] Doporučení 2003/361/ES ze dne 6. května 2003. [online], [cit. 1.9.2020]
Dostupné na:
< <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM%3An26026>>
- [42] Olejňáková, D. *Analýza výročních zpráv vybraných podniků v ČR a SR*. Vysoká škola ekonomická v Praze, 2020.
Dostupné na: <https://vskp.vse.cz/81710>
- [43] Demerens, F, Delvaille, P., Manh, A. a Paré, J. *The Use of Segment Information by Financial Analysts and Forecast Accuracy: A Study on European Intermediate-Size Companies*. Thunderbird international business review [online]. Hoboken: Wiley Subscription Services, Inc., A Wiley Company, 2017, 59(5), 595-612 [cit. 2021-11-03]. ISSN 1096-4762. Dostupné z: doi:10.1002/tie.21881
- [44] Lebedev, P. *Management Accounting in Russian Companies: Analysis of Practices by Company Size and Industry Group*. In: SHS Web of Conferences [online]. Les Ulis: EDP Sciences, 2021, s. 02038 [cit. 2021-11-03]. ISSN 2416-5182. Dostupné z: doi:10.1051/shsconf/20219202038
- [45] Strouhal, J., Paseková, M. a Hrbošová, E. *Analýza výkaznictví cenných papírů malými a středními podniky v ČR*. Journal of competitiveness [online]. Tomas Bata University in Zlín, 2011, 2011(1), 91-101 [cit. 2021-11-08]. ISSN 1804-171X.
- [46] Falta, M. a Gallery, N. *Unintended consequences of regulatory reporting requirements for small and medium size construction entities: Australian evidence*. Construction management and economics [online]. Routledge, 2011, 29(11), 1121-1135 [cit. 2021-11-09]. ISSN 0144-6193. Dostupné z: doi:10.1080/01446193.2011.635666
- [47] Buszko, A. *The Impact of the Shadow Economy on Small and Medium Sized Companies in Poland. A Barrier or an Opportunity for Growth?* International journal of business & economic development [online]. London: Centre for Business & Economic Research, 2017, 5(2), 34-44 [cit. 2021-11-09]. ISSN 2051-8498.
- [48] Groda, B. *Is the size of an enterprise in the construction industry an important prerequisite for its success?* SHS web of conferences [online]. Les Ulis: EDP Sciences, 2017, 39, 1006 [cit. 2021-11-09]. ISSN 2261-2424. Dostupné z: doi:10.1051/shsconf/20173901006
- [49] Česká národní banka; Dostupné na: <https://www.cnb.cz/cs/>
- [50] Aplikace ARES Ministerstva financí
Dostupné na: https://www.info.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz

- [51] Veřejný rejstřík a sbírka listin – zdroj pro Výroční zprávy všech vybraných firem zahrnutých do šetření; Dostupné na: <https://or.justice.cz/>
- [52] Růčková, P. (2019). *Finanční analýza – 6. Aktualizované vydání, metody, ukazatele, využití v praxi*, Grada publishing, ISBN 978-80-271-2028-4
- [53] Petřík, T. (2005). *Ekonomické a finanční řízení firmy: Manažerské účetnictví v praxi*, Grada publishing, ISBN 80-247-1046-3
- [54] Čížinská R. (2018). *Základy finančního řízení podniku*, Grada publishing, ISBN 978-80-271-0194-8
- [55] Scholleová, H., Štamfestová, P. (2015). *Finance podniku*, Grada publishing, ISBN 978-80-247-5544-1
- [56] Scholleová, H. (2009). *Investiční controlling*, Grada publishing, ISBN 978-80-247-2952-7
- [57] Růčková, P., Roubíčková, M. (2012). *Finanční management*, Grada publishing, ISBN 978-80-247-4047-8
- [58] Režňáková, M. (2012). *Efektivní financování rozvoje podnikání*, Grada publishing, ISBN 978-80-247-1835-4
- [59] Synek, M. (2011). *Manažerská ekonomika*, Grada publishing, ISBN 978-80-247-3494-1
- [60] *Zákon č. 586/1992 Sb, Zákon České národní rady o daních z příjmů* (v praktické části DP) [online], [cit. 30. 9. 2020]
Dostupné na:
< <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586> >
- [61] Marková, L.; *Stavební podnik*. Studijní opora. Brno: VUT v Brně, FAST, 2007.
- [62] Wagner, J. (2009). *Měření výkonosti – Praha*, Grada Publishing. ISBN 978-80-247-2924-4
- [63] Korytářová, J.; *Ekonomika investic*. Studijní opora. Brno: VUT V Brně, FAST, 2006
- [64] ManagementMania – *Finanční analýza*. [online], [cit. 30. 1. 2019].
Dostupné na:
<https://managementmania.com/cs/financni-analyza>
- [65] Investiční portál Patria.cz; Dostupné na: <https://www.patria.cz/>
- [66] Vítková, E.; Kocourková, G. *Základní finanční ukazatele dle velikostí stavebních podniků*. Tehnički vjesnik 24, 5(2017),201-205, Croatia: 2017
- [67] Synek, M., Kislíngerová, E. *Podniková ekonomika*, C.H.Beck, 2010, ISBN 978-80-7400-336-3
- [68] Kovaníková, D., *Finanční účetnictví – světový koncept IFRS/IAS*, BOVA Polygon, 2005, ISBN 80-7273-129-7
- [69] Líbal, T. *Účetnictví – principy a techniky, 5. aktualizované vydání*, Praha: ICU, 2018, ISBN 978-80-87985-15-1
- [70] Nývltová R., Marinič P. *Finanční řízení podniku: moderní metody a trendy*, Grada publishing, 2010, ISBN 8024731584
- [71] Hermanson, R.H., Edwards, J.D., Herrmann, D., Sellers, K.F., Thomas, W.B., Sterling, T. *Financial Accounting: A Business Perspective (8th Edition)*, Authors Academic Pr, 2002, ISBN 0970333358
- [72] Sedláček, J. *Účetnictví pro manažery*, Praha: Grada, 2005, ISBN 80-247-1195-8
- [73] Kubálková, M. *Manažerské výpočty a ekonomická analýza (+CD)*, C.H.Beck, 2009, ISBN 8074001547

- [74] Blaha, Z. Jak posoudit finanční zdraví firmy: finanční analýza pro investory: bankéře, brokery, manažery, podnikatele i drobné akcionáře, Management Press, 1995, ISBN 80-85603-80-2
- [75] Weil, R. Financial Accounting: An Introduction to Concepts, Methods and Uses, Published by Cengage Learning, ISBN 1111823456
- [76] KUSÁK, J.; VÍTKOVÁ, E. *Financial Management of Construction Companies*. In Current Topics and Trends on Durability of Building Materials and Components. Barcelona, Spain: 2020. p. 723-730. ISBN: 978-84-121101-8-0.
- [77] OHL ZŠ a.s. *Informace o stavební společnosti*; Dostupné na: <https://www.ohlzs.cz/>
- [78] Metrostav a.s. *Informace o stavební společnosti*; Dostupné na: <https://www.metrostav.cz/cs/>
- [79] STRABAG a.s. *Informace o stavební společnosti*; Dostupné na: <https://www.strabag.cz/>
- [80] IMOS Brno, a.s. *Informace o stavební společnosti*; Dostupné na: <https://www.imosbrno.eu/>
- [81] KALÁB - stavební firma, s.r.o. *Informace o stavební společnosti*; Dostupné na: <https://winningps.cz/stavebni-firma/> <http://www.kalab.cz/cs/>
- [82] PŘEMYSL VESELÝ stavební a inženýrská činnost s.r.o. *Informace o stavební společnosti*; Dostupné na: <http://www.premyslvesely.cz/>
- [83] MORAVOSTAV Brno, a.s. stavební společnost. *Informace o stavební společnosti*; Dostupné na: <https://www.moravostav.cz/>
- [84] ESOX, spol. s r.o. *Informace o stavební společnosti*; Dostupné na: <https://www.esox.red/>
- [85] bss BĀŇSKÁ STAVEBNÍ SPOLEČNOST s.r.o. *Informace o stavební společnosti*; Dostupné na: <http://www.bss-so.cz/>
- [86] Toháček spol. s r.o. *Informace o stavební společnosti*; Dostupné na: <https://www.tohacek.cz/>
- [87] Stavební firma ŠMAK, s.r.o. *Informace o stavební společnosti*; Dostupné na: <https://www.smak.cz/>
- [88] W.A.K., spol. s r.o. *Informace o stavební společnosti*; Dostupné na: <https://www.wak.cz/>
- [89] I. Vyškovská stavební společnost, s.r.o. *Informace o stavební společnosti*; Dostupné na: <https://www.prvnivyškovska.cz/>
- [90] Stavební firma VAPE s.r.o. *Informace o stavební společnosti*; Dostupné na: <http://vapesro.cz/>
- [91] Healy M, P., Palepu, K. *Business analysis valuation: Using Financial Statements – 5th edition*, CENEGAGE Learning, 2012, ISBN 128562484X
- [92] Koen M., Oberholster, J. *Analysis and Interpretation of Financial Statements – 2nd edition*, Juta Academic, 1999, ISBN 0702151823
- [93] Valach, J. *Finanční řízení podniku*, Ekopress, 1999, ISBN 80-86119-21-1
- [94] Horváth & Partners. *Nová koncepce controllingu*, Profess Consulting, 2004, ISBN 80-7259-002-2
- [95] Irwin, D. *Finanční řízení*, Profess Consulting, 2005, ISBN 80-7259-019-7
- [96] Holečková, J. *Finanční analýza firmy*, ASPI, 2008, ISBN 978-80-7357-392-8
- [97] Vochozka, M. *Metody komplexního hodnocení podniku*, Grada publishing, 2020, ISBN 978-80-271-1701-7

9 Seznam použitých zkratk

CF	Cash Flow
CK	Cizí kapitál
ČNB	Česká národní banka
ČSÚ	Český statistický úřad
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
DM	Dlouhodobý majetek
DNM	Dlouhodobý nehmotný majetek
DPH	Daň z přidané hodnoty
DZ	Dlouhodobý zdroj
ES	Evropská směrnice
HV/VH	Hospodářský výsledek / Výsledek hospodaření
KZ	Krátkodobý zdroj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MS	Microsoft
OM	Oběžný majetek
RM	Režijní majetek
VK	Vlastní kapitál
VM	Výrobní majetek
VZZ	Výkaz zisku a ztráty
ZK	Základní kapitál
UAAL	Unfunded Actuarial Accrued Liability
OPEB	Other Post-Employment Benefits
AdjTNA	Adjusted Total Net Assets

10 Seznam použitých obrázků

Obrázek 3–1 – Základní pravidlo financování majetku firmy	9
Obrázek 3–2 – Počet podniků ve stavebnictví dle počtu zaměstnanců	23
Obrázek 3–3 – Procentní zastoupení podniků ve stavebnictví dle velikosti podniků	24
Obrázek 3–4 – Procentní zastoupení podniků ve stavebnictví dle tržeb	24
Obrázek 3–5 – Poloha Jihomoravského kraje na mapě České republiky	28

11 Seznam použitých tabulek

Tabulka 3-1 – Poměr vlastních a cizích zdrojů v odvětví stavebnictví	14
Tabulka 3-2 – Poměr dlouhodobého a oběžného majetku v odvětví stavebnictví	14
Tabulka 6–3 – Kritéria pro zařazení podniků	35
Tabulka 6-4 – Rozvaha	37
Tabulka 6–5 – Tabulka zkoumaných položek a výsledných ukazatelů	39
Tabulka 6–6 – Zastoupení DM v rámci kategorií	40
Tabulka 6–7 – Zastoupení OM v rámci kategorií	40
Tabulka 6–8 – Shrnutí odpovědí stavebních podniků	42
Tabulka 6–9 – Výpočet průměrné hodnoty jedné položky	45
Tabulka 6–10 – Porovnání jednotlivých typů financování	46
Tabulka 6–11 – Vyjádření daňové úspory	46
Tabulka 6–12 – Celkové finální zhodnocení jednotlivých typů financování	47
Tabulka 6–13 – Shrnutí odpovědí stavebních podniků po doplnění dalších dvou firem	48
Tabulka 6–14 – Procentní změna výsledných hodnot z dotazníkového šetření po započítání dodatečných dvou firem	49

12 Curriculum Vitae

CV

2022

Ing. JIŘÍ KUSÁK

Osobní údaje

Datum a místo narození: 19/01/1992, Uherské Hradiště

Bydliště: [REDACTED]

E-mail & Mobil: [REDACTED]

Pracovní zkušenosti

- 06/2021 – dosud **STAREZ – SPORT, a.s. - Česká republika**
Projektový a ekonomický manažer
- Investiční agenda - vedení a ekonomické řízení projektů z pozice investora
- 05/2020 – 05/2021 **Winning Group a.s. – Česká republika**
Finanční analytik
- controlling, podílení se na tvorbě konsolidované účetní závěrky
  - měsíční, čtvrtletní a roční ekonomický a finančního reporting, optimalizace procesů
  - tvorba finančního plánu, hodnocení ekonomického vývoje společnosti
- 08/2018 – 04/2020 **OHL ŽS, a. s. - Česká republika**
Technická příprava staveb & Ekonomika staveb
- finanční řízení stavebních zakázek
  - obchodní činnost ve stavebnictví (jednání se subdavateli, tvorba smluv atd.)
  - výběrová řízení subdodavatelů stavební zakázky
- 07/2017 – 07/2018 **OHL ŽS, a. s. - Česká republika**
Technik stavební výroby & Asistent vedoucího projektu
- koordinace a dohled nad stavebními pracovníky a subdavateli
  - asistování a pomoc vedoucímu projektu s finančním řízením stavební zakázky
  - kontrola a dohled nad projektem výstavby

Projekty

OHL ŽS, a. s. – Česká republika

- 04/2019 – 05/2020: **SIMU** – Komplexní simulační centrum Masarykovy univerzity – Brno, ČR – 562 Mil. Kč
- 08/2018 – 04/2019: **Masarykův onkologický ústav** – rekonstrukce Bakešova pavilonu – Brno, ČR – 300 Mil. Kč
- 07/2017 – 07/2018: **Masarykova univerzita** – rekonstrukce areálu Filozofické fakulty – Brno, ČR – 167 Mil. Kč
- 07/2014 – 06/2016: **CEITEC** - Central Europe Institute of Technology – Brno, ČR – 625 Mil. Kč

STAREZ – SPORT, a.s. – Česká republika

- 05/2021 – dosud: Stavba 25m bazénu MPS Lužánky – Brno, ČR – 250 mil. Kč
- 05/2021 – dosud: Dostavba fotbalového centra Brno – Brno, ČR – 40 mil. Kč
- 04/2022 – 07/2022: Rekonstrukce strojovny chlazení Rondo – Brno, ČR – 28 mil. Kč

Vzdělání

- 02/2018 – dosud **Doktorský stupeň, Stavební inženýrství – Management stavebnictví (kombinovaně)**
VUT v Brně, Fakulta stavební, Ústav stavební ekonomiky a řízení, Česká republika
- 07/2015 – 01/2018 **Magisterský stupeň, Stavební inženýrství – Management stavebnictví**
VUT v Brně, Fakulta stavební, Ústav stavební ekonomiky a řízení, Česká republika
- 07/2011 – 07/2015 **Bakalářský stupeň, Stavební inženýrství – Management stavebnictví**
VUT v Brně, Fakulta stavební, Ústav stavební ekonomiky a řízení, Česká republika

Odborné dovednosti

- analytické myšlení, finanční řízení stavebních zakázek, finanční analýza, základy účetnictví, projektové řízení staveb, veřejné stavební investice, zákon o zadávání veřejných zakázek; stavební zákon;

Osobní dovednosti

- Jazyky: čeština – rodilý mluvčí, angličtina – úroveň B2 (CEFR)
- IT dovednosti: výborná znalost MS Office (Excel, Word, PowerPoint), E-mail, ERP systém (MSDAX), HELIOS, AutoCAD, BUILDPower, správa hardware a software
- Řidičské oprávnění: skupina B
- Zájmy: běh, lyžování, cestování, vaření

Úspěchy v rámci studia

- pracovní zkušenost ve Spojených státech amerických: program Work and Travel 2016
    - ✓ 06/2016 – 09/2016: Gordon Lodge, Baileys Harbor (Wisconsin), Spojené státy americké
  - studium v zahraničí v rámci programu Erasmus+
    - ✓ 01/2017 – 05/2017: Oulu University of Applied Sciences, Faculty of Civil Engineering – Finsko
- Brno, 29/07/2022

Souhlasím se zpracováním osobních údajů dle zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů.

13 Seznam publikací a aktivit

Student: Ing. Jiří Kusák
 Studijní program: Stavební inženýrství
 Obor: Management stavebnictví (MGS)

Autor	Název	V rámci	Vyd.kód	Vydavatel	Místo	Rok	Jazyk	Zveřejněno v databázi	Str.
Vlastní publikační činnost									
VÍTKOVÁ, E.; HROMÁDKA, V.; KUSÁK, J.	Impact of the Organization of the Association of Companies on the Economy of Participants	33rd International Scientific Conference on Economic and Social Development – "Managerial Issues in Modern Business,,	ISSN: 1849-7535.	Varazdin Development Entrepreneurship Agency	Warsaw, POLAND	2018	EN	Web Of Science	10
KUSÁK, J.; VÍTKOVÁ, E.	Financial Management of Construction Companies	XV International Conference on Durability of Building Materials and Components, DBMC 2020, Barcelona	ISBN: 978-84-121101-8-0	Universitat Politècnica de Catalunya · Barcelona Tech - UPC	Barcelona, Spain	2020	EN	Scopus	8

Pasivní účast na konferenci
People, Building and Environment 2018 International Scientific Conference "People, Buildings and Environment 2018 (PBE)" 17–19 October 2018, Brno, Czech Republic

Práce na projektech
Optimalizace procesů přípravy, realizace a provozu stavebních projektů; Typ: jiný grant; Kód: FAST-S-18-5394; Řešitel: Ing. Eva Vítková, Ph.D., spoluřešitel: Ing. Jiří Kusák;

V Brně dne 29.7.2022

14 Abstrakt

Disertační práce je zpracována na téma Vliv finančního řízení dlouhodobého majetku na hospodaření stavebních podniků. Cílem finančního řízení stavebních společností je generovat zisk a zajišťovat finanční stabilitu. Finanční stabilita je zajištěna řízením výše stálých i oběžných aktiv, výše vlastního a cizího kapitálu. Pro dosažení cíle finančního řízení je proto nutné dodržovat základní finanční pravidla. V rámci celostátních analýz ekonomických ukazatelů za různá odvětví jsou na webu Ministerstva průmyslu a obchodu zveřejněna data, která se však týkají souhrnně stavebních firem v České republice. Z tohoto důvodu je práce zaměřena na jednotlivé kategorie stavebních firem (malé, střední a velké), které jsou definovány obratem, majetkem a počtem zaměstnanců, se zaměřením převážně na Brněnsko. Disertace nejprve stanovila výzkumnou otázku vč. cílů, poté byla provedena rešerše v oblasti finančního řízení dlouhodobého majetku a následně nastavení metodologie výzkumu na základě provedené rešerše. Dalším krokem bylo nastavení metodického postupu pro stanovení vlivu finančního řízení dlouhodobého majetku na výsledek hospodaření. Výzkum zjišťoval, zda uvedené kategorie splňují všechna nebo část základních finančních pravidel, jako jsou: zlaté pravidlo vyrovnání rizika, zlaté bilanční pravidlo a zlaté pari pravidlo. Výzkum sledoval dále strukturu majetku, tedy poměr mezi stálým a oběžným majetkem a vycházel z elementárních metod finanční analýzy (vertikální a horizontální metody). Výzkum se v dalším kroku zaměřil na otázku, zda vliv finančního řízení dlouhodobého majetku na hospodaření stavebních podniků je u jednotlivých kategorií stavebních podniků stejný nebo různorodý a stanovil nejvýhodnější způsob financování tohoto majetku. V závěru disertační práce je okomentován přínos pro vědní obor, přínos pro praxi, je zde uvedeno možné pokračování výzkumu, a nakonec je zde okomentován metodický postup.

Klíčová slova

finanční řízení, dlouhodobý majetek, stavební podniky, základní finanční pravidla, finanční analýza, vertikální a horizontální metoda, způsoby financování

Abstract

This doctoral thesis focuses on the impact of financial management of fixed assets on the economy of construction companies. The goal of financial management is to generate profit and provide financial stability. Financial stability is provided by managing the amount of fixed and current assets, the amount of equity and external capital. Therefore, in order to reach the objective of financial management, it is necessary to comply with the basic financial rules. Within the nationwide analyses of economic indicators for different industries, there are data published on the website of the Ministry of Industry and Trade, which relate in general to construction companies in the Czech Republic. For this reason, thesis is focused on given categories of construction companies (small, medium, large), which are defined by turnover, assets and number of employees, with largely focusing on Brno region. The thesis first established the research question incl. main goals, then research was conducted in the field of financial management of fixed assets and the subsequent setting of the research methodology based on the conducted research. The next step was to set up a methodical procedure for determining the impact of financial management of fixed assets on the economic result. The research studied whether categories fulfil all or part of the basic golden financial rules, such as the rule of risk equalization, the balance rule and the pari rule. The research also monitored the structure of assets (the ratio between fixed and current assets, etc. based on elementary methods of financial analysis). Next, the research focused on whether the impact of the financial management of fixed assets on the economic result is the same or different for given categories and established the best method of financing. In the conclusion, the

benefit to the science and practice is commented on, a possible continuation of the research is listed here and the methodological procedure is commented here.

Keywords

Financial Management, Fixed Assets, Construction Companies, Basic Financial Rules, Financial Analysis, Vertical and Horizontal Methods, Methods of Financing